

KURIER POLSKI

Rok II

Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiastowy 36-00. Rozmównica dla publiczności 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12

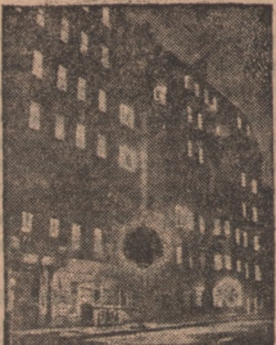
Poniedziałek, dnia 16 września 1946 r.

Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta PKO „ZRYW” Nr. VI-135 PKO IKP Nr. VI-140
Konta bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy

Nr 251

Amerykański minister handlu przeciw nastrojom wojennym

Z inwazji bezdomnych

Przed kilku dniami podaliśmy wiadomość o inwazji bezdomnych na luksusowe bloki w Londynie. Powyżej dom księżny Bedforda, w którym 100 rodzin znalazło dach nad głową. Podczas gdy organizatorzy tej inwazji zajęci są podziałem poszczególnych lokali, dzieci ich uprzyjemniają sobie czas na dworze.

Pokój i współpraca z ZSRR

Prezydent Truman aprobuje poglądy zawarte w wypowiedzi ministra

NOWY JORK (PAP-ms). W Ameryce szeroko komentowane jest przemówienie, jakie wygłosił min. handlu Stanów Zjedn. Wallace na temat polityki zagranicznej. Min. Wallace ostrzegł przed popieraniem polityki amerykańskiej na wzorach brytyjskich i podkreślił, że Anglia prowadzi politykę imperialistyczną, mogącą doprowadzić do wojny, w którą mogłyby być wciągnięte Stany Zjednoczone. Stany Zjedn. muszą prowadzić własną politykę. Jakkolwiek Wielka Brytania i Związek Radziecki nie pragną wojny, ale nimo to niebezpieczeństwo wojny istnieje. Dalej oświadczył, że jego zdaniem w stosunkach międzynarodowych muszą nastąpić wielkie ustępstwa i kompromisy dla osiągnięcia trwałego pokoju. Istnieje jeszcze wiele na świecie elementów reakcyjnych, które pragną wywołać wojnę między Ameryką i Związkiem Radzieckim. Marzą o tym, kiedy Związek Radziecki i Stany Zjednoczone zniszczą się wzajemnie. Nie wolno nam ulegać wpływom tych ludzi. Pragniemy pokoju i chcemy współpracować ze Związkiem Ra-

dzieckim. Jeżeli Związek Radziecki zrozumie nasze stanowisko wobec Wielkiej Brytanii, wierzymy, że współpraca ta będzie możliwa.

NOWY JORK (PAP-ms). Przemówienie min. handlu Wallace wywołało żywe poruszenie w kołach politycznych całego świata. Posiada ono tym większe znaczenie, że prezydent Truman oświadczył, iż przemówienie to nie odbiega zasadniczo od linii politycznej departamentu stanu. Anglia — jak oświadczył Wallace — prowadzi na Bliskim Wschodzie politykę imperialistyczną, która może doprowadzić do wojny. Wallace ostrzega przed nią Stany Zjedn. W polityce międzynarodowej mu-

szą być poczynione znaczne ustępstwa i kompromisy dla utrwalenia trwałego pokoju. Istnieją jeszcze silne elementy reakcyjne, które w czasie wojny stały po stronie osi a obecnie głoszą przyjaźń dla Stanów Zjedn. Ci dawni wrogowie, a dzisiejsi przyjaciele pragną wywołać wojnę między Stanami Zjedn. a Związkiem Radzieckim. Pragniemy pokoju i współpracy ze Związkiem Radzieckim.

NOWY JORK (PAP-ms). Prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej, że wypowiedź min. Wallace cieszy się jego aprobatą i zdaniem jego, nie odbiega od zasadniczej linii polityki departamentu stanu.

Niezadowolone w Anglii

Dyskusja na temat: Kto prowadzi politykę imperialistyczną?

LONDYN (ms). „Gdzież Amerykanie widzą nasz imperializm” — pytają się gazety angielskie — Czy w tym, że Pandit Nehru został premierem Indji, który to kraj każdej

chwili może uzyskać niepodległość, czy w tym, że Anglia wycofała swoje wojska z Persji? Po tym dzienniki londyńskie przypominają objawy imperializmu amerykańskiego a mianowicie w sprawie polityki w Chinach, polityka Mac Arthura w Japonii, która została ostro zaatakowana przez Związek Radziecki. Utrzymywanie wojsk brytyjskich na Wschodzie — piszą Angliacy — nie tylko ma za zadanie pilnowanie brytyjskich, ale i amerykańskich koncesyj naftowych. W ogóle prasa angielska wyraża niezadowolenie z powodu zarzucania Wielkiej Brytanii polityki zaborczej wobec słabszych narodów.

Przyjaźń polsko-amerykańska opiera się na trwałych zasadach

Ambasador Stanów Zjedn. w Warszawie zapewnia o szczerzej przyjaźni narodu amerykańskiego dla Polski bez względu na stosunki polityczne

WARSZAWA (PAP-ms). Na konstytucyjnym zebraniu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Amerykańskiej przemawiał red. Michał Pankiewicz, zaznaczając, że wchodził w okres stosunków opartych na nowych podstawach. Przyjaźń polsko-amerykańska opiera się na trwałych zasadach. Polacy są zdecydowanymi przyjaciółmi narodu amerykańskiego. Interesy Polski nie kolidowały nigdy z żywotnymi interesami narodu amerykańskiego.

Następnie ambasador Stanów Zjedn. wyraził wdzięczność za serdeczne słowa pod adresem narodu amerykańskiego oraz zapewnił

Ameryka uzbraja Chiny

NANKING (PAP-ms). TASS podaje, że do Chin przybyły transporty nowoczesnego uzbrojenia amerykańskiego, przeznaczone dla zmotoryzowanej armii chińskiej. Jedną z gazet chińskich podaje, że Stany Zjedn. zajmą się przeszkoleniem i zaopatrzeniem w uzbrojenie 30 chińskich dywizji zmotoryzowanych.

współpracę ambasady z towarzystwem. Przemówienie swe zakończył podkreśleniem szczerzej przyjaźni narodu amerykańskiego dla Polski bez względu na stosunki polityczne.

W końcu odczytano depezę premiera Osóbki-Morawskiego, w której czytamy: „Cieszę się, że powo-

lane zostało do życia Tow. Przyjaźni Polsko-Amerykańskiej. Od dawna wielki naród amerykański łączy z naszym narodem bliskie i serdeczne stosunki. Jeszcze większe umocnienie tych stosunków leży w interesie Polski i ogólnego pokoju. W pracy Waszej liczę zawsze na moją pomoc”.

Zasadnicze stanowisko ZSRR

w sprawie odszkodowań włoskich

MOSKWA (PAP-ms). Na marginesie dyskusji w sprawie reparacji włoskich TASS podaje. Zrzeczenie się reparacji przez Stany Zjednoczone posiada charakter demonstracyjny. Terytorium Stanów Zjedn. nie było widownią operacji wojennych, a gospodarka amerykańska nie tylko nie poniosła strat, ale przeciwnie rozwinęła się. Ządanie Włoch przyznania 5-letniego moratorium, TASS komentuje następująco: Takie postawienie sprawy nie może być oceniane inaczej jak niechęć do uznania odpowiedzialności Włoch za zniszczenia poczynione przez napastników

włoskich. Czyż nie jest jasne, że reparacje potrzebne są zniszczonym państwom po to, by mogły choć częściowo odbudować swą gospodarkę. Byłoby krzywdzącą niesprawiedliwością zmuszać je do ustępstw na rzecz interesów Włoch, które z tej racji odbudują swój dobrobyt przedwojenny.

Gen. Eisenhower przyjeżdża do Niemiec

BADEN-BADEN (ZAP). Amerykański Zarząd Wojskowy podaje do wiadomości, że w najbliższych 10 dniach przybędzie do Niemiec głównodowodzący amerykańskich sił zbrojnych, gen. Eisenhower.

Przed wyborami w Bułgarii

SOFIA (PAP-ms). Agencja TASS donosi z Bułgarii, że rozpoczęto tam przygotowania wyborcze do wielkiego zgromadzenia narodowego. Partie frontu ojczyźnianego przystąpiły do wystawienia kandydatów na postów. W najbliższych dniach ogłoszone będą listy

Republika bułgarska

Od pokoju w San Stefano w 1878 r., po zwycięstwie Rosji nad Turkami, wpływy rosyjskie na Bałkanach zaczęły stopniowo maleć. Kongres berliński, w którym uczestniczyli Austria, Niemcy i Anglia, zmarnował owoce zwycięstwa rosyjskiego. Początkowo niepodległa Bułgaria została podzielona. Z części południowej, tzw. wschodniej Rumelii, utworzona została prowincja autonomiczna w ramach cesarstwa tureckiego. Północna Bułgaria stała się wasalnym księstwem Turcji. Dopiero w 1885 r. nastąpiło zjednoczenie Bułgarii, lecz całkowita niezależność naród bułgarski zdobył dopiero w 1908 r. Narody wyzwolone zwycięstwem oręża rosyjskiego nie zapomnieli tego faktu. Szczególniej żywe sympatie dla Rosji zachowały się w Bułgarii, która ustrój administracyjny zorganizowała na wzór rosyjskiego, w szkołach wprowadziła obowiązkową naukę języka rosyjskiego, a wojsko umundurowała na wzór rosyjski.

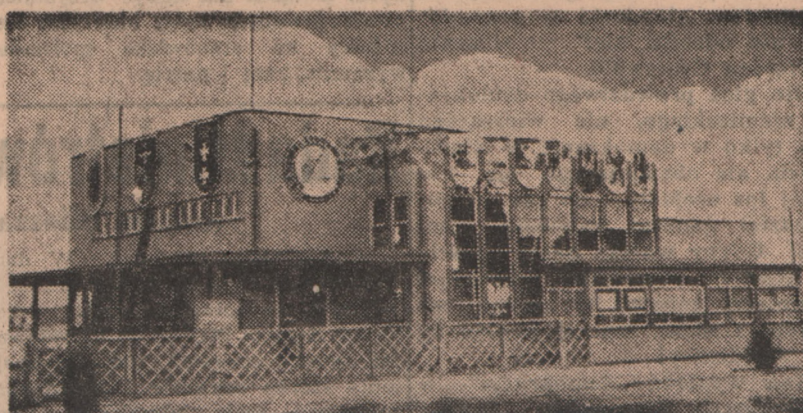
Nieszczęścia spadły na ten kraj, gdy niemiecka dynastia Koburg-Gotha objęła rządy w Bułgarii. Obca narodowi nie tylko plemiennie, lecz i wyznaniowo (Ferdynand I był ewangelikiem) nie cieszyła się sympatią narodu słowiańskiego. Car Ferdynand nie umiał przeciwstawić się intrygom austriackim na Bałkanach, a może świadomie im uległ i stosunki z bratnią Serbią były jak najgorsze. Z perspektywy lat zdaje się, że może nawet w planach domu niemieckiego było utrzymywanie w stanie wzajemnej niechęci obydwu narodów słowiańskich. Zasada: divide et impera (dziel i rządź) Germanów świeciła na Bałkanach triumfy.

Gdy wybuchła pierwsza wojna światowa, Ferdynand koburski, wiedziony zewem krwi, stanął po stronie Niemiec i Austro-Węgier przeciwko dynastii słowiańskiej — serbskiej Karageorgiewiczów. Zwycięstwo koalicji nad Niemcami Bułgaria przyplaciła ciężkim pokojem w Trianon. Sprawca nieszczęścia Ferdynand I abdykował, ale dynastia pozostała. Syn jego Borys (już prawosławny) objął rządy jako Borys III, gdy wpływy rosyjskie były na Bałkanach nikłe. Rosja osłabiona rewolucją i przebudową ustroju, nie mogła wpływać na bieg wypadków na półwyspie bałkańskim.

Tymczasem naród bułgarski instynktownie dążył do zbliżenia z narodami słowiańskimi. Szukał w nich oparcia i opieki. Był czas, gdy Bułgaria widziała w Polsce swego opiekuna. Mówiło się o tym w czasie niejednej wizyty polskiej w Sofii, a bułgarskiej w Warszawie. Między innymi Bułgarzy wypowiadali głośno swoje sympatie dla Polski w czasie wycieczki dziennikarzy polskich do Sofii i Warny w 1930 r. Niestety ówczesna polityka polska nie doceniała małego narodu bułgarskiego i nie zainteresowała się nawiązaniem bliższych kontaktów z bratnim narodem słowiańskim. Zapisujemy to jako jeszcze jeden z błędów polityki sanacyjnej.

W czasie drugiej wojny światowej car Borys III chciał zachować neutralność na wzór Turcji. Jednak geograficzne położenie kraju uniemożliwiło mu tę politykę. Bułgaria stała się dobrowolnym przedpolem wypadów Hitlera na Grecję. Wojska bułgarskie pozostawały jednak w kraju, gdyż

Pokaz rybacstwa morskiego

W Gdyni otwarty został na molo Prezydenta pokaz polskiego rybolowstwa morskiego, obrazujący nasz roczny dorobek i nasze plany w tej dziedzinie. Na zdjęciu pawilon, mieszczący część eksponatów.

Foto-Ass Gdynia

Pamiętaj!

Terpentynowy
Krem

Upiększa i konserwuje obuwie

Niemcy nie zaryzykowali wysłania dywizji bułgarskich na front rosyjski. Gdy zwycięstwo zaczęło wymykać się z rąk niemieckich, Hitler zawezwał Borysa do kwatery głównej. Co było przedmiotem rozmowy między nimi, pozostanie tajemnicą. Wkrótce po powrocie z konferencji u Hitlera, car Borys umarł. Okoliczności śmierci pozostały do dnia dzisiejszego niewyjaśnione.

Zwycięska ofensywa sowiecka w 1944 r. po raz drugi w historii wprowadziła wojska rosyjskie na Balkany. Przed kilku dniami upełniła druga rocznica, gdy Bułgaria 9 września 1944 r. skierowała broń przeciwko Niemcom. W dniu tym los dynastii koburskiej został rozstrzygnięty. Plebiscyt, który odbył się 8 bm., był już tylko usankcjonowaniem formalnym faktów dokonanych przed dwoma laty. Wynik jego nie budził najmniejszych wątpliwości.

W obecnym układzie stosunków międzynarodowych na Bałkanach jest to jedyna logiczna droga wypadków. Pierwsza republika bułgarska, której ogłoszenie nastąpiło w dziesiątą niedzielę, zapoczątkuje nową erę w życiu narodu bułgarskiego. Nie będzie to już okres walk pomiędzy Bułgarami i Serbami. Obydwie republiki bułgarska i jugosłowiańska zawrą niewątpliwie pakt wzajemnej pomocy i przyjaźni na wzór istniejących paktów Jugosławii z Czechosłowacją, Polską, a przede wszystkim z ZSRR. Stosunki bułgarsko-rosyjskie nie napotkają już na żadne przeszkody, gdyż Bułgaria chętnie widzieć będzie w ZSRR możnego swego protektora i opiekuna. Jako dalszy etap należy oczekiwać nawiązania jak najbliższych stosunków Bułgarii z Polską.

J. Hrywicz

Powrót delegacji polskiej ze Szwecji

WARSZAWA (PAP ms). Ze Szwecji wróciła delegacja młodzieży PCK, która uczestniczyła w międzynarodowej konferencji kół młodzieży CK. Konferencja przyjęła rezolucję wniesioną przez delegację polską i szwajcarską potępiającą metody wychowania młodzieży, które doprowadziły do krwawej wojny i wzywającą do wyczerpania w duchu dobrej woli i zasad czerwono krzyżowych.

Wojsko w obronie granic zachodnich Polski

WARSZAWA (PAP-ms). W związku z wystąpieniem min. Byrnasa przeciwko naszym niezaprzeczalnym prawom, oficerowie, podoficerowie, podchorążowie, szeregowcy i pracownicy szkoły saperów zorganizowali samorządnie szereg wieców protestacyjnych. Z samorządnym protestem wystąpił również warszawski manewrowy pułk artylerii, 31 dywizjon artylerii, 4 fuzyłki pułk saperów, 86 fuzyłki pułk artylerii przeciwlotniczej oraz pułk czołgów ciężkich.

Z dzisiejszych Niemiec

Prawdziwi demokraci niemieccy przeciwko rządowi centralnemu

Zastrzeżenia wobec mowy min. Byrnasa wysuwają nawet demokraci niemieccy. Przywódcy partii lewicowych nie tają swych obaw na wypadek, gdyby istotnie miał powstać rząd centralny.

Na wielkim zgromadzeniu w Roztoce w Meklemburgii, przywódca socjalistycznej partii jedności Otto Grotewohl, nawiązując do mowy Byrnasa, wyraźnie oświadczył, że jakkolwiek Niemcy witają z radością deklarację amerykańską, to jednak droga nakreślona przez Byrnasa jest błędna. Rząd centralny przy dzisiejszych niedemokratycznych nastrojach w Niemczech doprowadziłby poprzez nowe rządy weimarskie do nowego hitlerizmu. „W takim wypadku byłibyśmy zgubieni!” — woła przerażony perspektywami byrnasowskimi prawdziwy demokrat niemiecki Grotewohl. Domaga on się przede wszystkim wyzwolenia narodu niemieckiego od wrogów demokracji, a potem dopiero chciał-

Zatarg na Konferencji Pokojowej

Delegaci słowiańscy opuścili salę obrad komisji bułgarskiej

LONDYN (ms). Posiedzenie bułgarskiej komisji politycznej, zakończyło się ogólnym zamieszaniem z powodu niemożności dojścia do porozumienia na temat greckiej poprawki, dot. zmiany granicy grecko-bułgarskiej. Delegat radziecki utrzymywał, że poprawkę grecką należy odrzucić jako nie przedłożoną w przepisowym terminie. Jedyne poprawka Bułgarii, w której kraj ten żąda od Grecji zachodniej Tracji, została wniesiona przepisowo. Przeciwnicy uważali, że Bułgaria jako byłe państwo nieprzyjacielskie ma prawo wnosić poprawki jedynie za poparciem członka ONZ. Delegat Wielkiej Brytanii zażądał natychmiastowego przeprowadzenia głosowania nad sprawą, czy poprawkę Grecji należy uważać za formalnie wniesioną czy nie. Przewodniczący komisji, delegat białoruski Kisielew, jednak nie zarządził głosowania, twierdząc, że

zwrócić się o wyjaśnienie do przewodniczącego ONZ i ogłosić odroczenie obrad. Wtedy to jednocześnie demonstracyjnie wstali delegat Wielkiej

Bunt bezdomnych w Londynie

Apel do króla o szybką pomoc

LONDYN (PAP ms). W stolicy Wielkiej Brytanii w dalszym ciągu trwają zamieszki na tle mieszkaniowym. Policja, nie mogąc usunąć bezdomnych z zajętych bloków, rozpuściła tłumy demonstrantów, uniemożliwiając w ten sposób dostarczenie żywności dla bezdomnych. W reprezentacyjnej dzielnicy studenckiej policja rozpuściła tłum. Policji wydano polecenie, aby wykonywała swe obowiązki starannie, ale dyskretnie. Dotychczas nikt nie zginął. Przed-

stawiciel rządu Shawcross oświadczył, że sprawa mieszkaniowa jest palącą i dla jej załatwienia wszyscy, bez względu na zapatrywania polityczne powinni współpracować, aby osiągnąć jak najlepsze wyniki. Bezdomni wystali na ręce króla pismo, prosząc o jak najszybszą pomoc.

Amon Goeth zawisł na szubienicy

KRAKÓW (PAP-ms). Dnia 13 bm. wykonano wyrok śmierci na osobie ludobójcy Amona Goetha. Wyrok wykonano przez powieszenie.

WARSZAWA (PAP-ms). W Warszawie odbyła się uroczystość złożenia hołdu żołnierzom Armii Czerwonej poległym za oswobodzenie Pragi. Na rondzie Waszyngtona przy udziale władz państwowych, wojskowych i samorządowych nastąpiło odsłonięcie pomnika ku czci żołnierzy radzieckich.

Pomnik ku czci żołnierzy radzieckich

WARSZAWA (PAP-ms). W Warszawie odbyła się uroczystość złożenia hołdu żołnierzom Armii Czerwonej poległym za oswobodzenie Pragi. Na rondzie Waszyngtona przy udziale władz państwowych, wojskowych i samorządowych nastąpiło odsłonięcie pomnika ku czci żołnierzy radzieckich.

Nota brytyjska w sprawie Korpusu Pomocniczego

LONDYN (ms). Wielka Brytania wystosowała notę do rządu polskiego wyjaśniającą plan poboru do Korpusu Pomocniczego, utworzonego dla żołnierzy polskich, którzy nie chcą powrócić do kraju. Korpus został powołany do życia celem przeszkolenia tych ludzi do różnych zawodów cywilnych. Rząd brytyjski mniema, że nota rozwieje wszystkie podejrzenia w stosunku do Wielkiej Brytanii.

Wiece protestacyjne we Wrocławiu

WROCLAW (PAP ms). We Wrocławiu odbył się wielki wiec protestacyjny pod hasłem: Nasza odpowiedź protektorom i opiekunom Niemiec. Wiece powziął rezolucję, w której społeczeństwo Wrocławia wyraża ostry protest przeciwko akcji reakcyjnej kół anglo-saskich w sprawie granic Polski na zachodzie.

W 6-tą rocznicę bitwy o Wielką Brytanię

LONDYN (ms). W 6-tą rocznicę bitwy o Wielką Brytanię 34 dywizyjny królewski lotnictwa oraz lotnicy polscy wzięli udział w masowym przelocie nad Londynem, celem uczczenia tego wielkiego dnia z 1940 r. kiedy lotnictwo brytyjskie wraz z lotnictwem polskim odparło napad dzienny bombowców niemieckich.

W 6-tą rocznicę bitwy o Wielką Brytanię

LONDYN (ms). W 6-tą rocznicę bitwy o Wielką Brytanię 34 dywizyjny królewski lotnictwa oraz lotnicy polscy wzięli udział w masowym przelocie nad Londynem, celem uczczenia tego wielkiego dnia z 1940 r. kiedy lotnictwo brytyjskie wraz z lotnictwem polskim odparło napad dzienny bombowców niemieckich.

„Złoczyńcom włoskim”

Niemcy nie chcą płacić odszkodowań...

BERLIN (dr). Żadna partia niemiecka nie zaprzecza dotychczas oskarżeniom prawa żądania od Niemiec odszkodowań. Natomiast pre-

Świat w kilku słowach

W Chorzowie dokonano otwarcia oddziału chirurgicznego Ubezpieczalni Społecznej. Wyposażenie tej placówki, zresztą luksusowe, składa się z urządzeń pochodzących z darów UNRRA. W uroczystości otwarcia brał udział przedstawiciel władz, delegaci UNRRA z Warszawy oraz korespondenci pism amerykańskich.

Marszałek Tito przyjął na audjencji ambasadora Rzeczypospolitej J. K. Wendę.

Władze amerykańskie w Niemczech aresztowały 9 nowych przestępców wojennych. Jeden z nich jest odpowiedzialny za rozstrzelanie 15 lotników brytyjskich.

Komisja organizacji żywienia i rolnictwa w Kopenhadze zaproponowała, aby przyszłe posiedzenie organizacji odbyło się w Waszyngtonie przed 1 listopada.

W sali kolumnowej Domu Związków nastąpiło uroczyste otwarcie turnieju szachowego między Stanami Zjednoczonymi i Związkiem Radzieckim.

Ro przyznanie Grecji tytułem reparacji 2 okrętów włoskich o pojemności 24 tys. ton.

W Londynie obradowała rada ministrów w związku z sytuacją, jaka się wytworzyła przez zajmowanie wolnych mieszkań przez bezdomnych.

Na prośbę rządu amerykańskiego posiedzenie Rady Bezpieczeństwa zostało odroczone do poniedziałku ze względu na chorobę delegata Stanów Zjednoczonych.

Dyrektor La Guardia oświadczył, że ze wszystkich krajów Europy otrzymujących pomoc, Czechosłowacja zrobiła największe postępy w dziedzinie odbudowy.

Oddział złożony z 20 osób dokonał napadu na trzy banki, komisarjat policji i więzienie w Jaffie i Tel-Awivie. W wyniku walki jedna osoba została zabita, 5 aresztowanych. Bandytci zdołali zbiec z tępem obliczonym co najmniej na 5.000 funtów.

Na posiedzeniu organizacji żywnościowo-rolniczej w Kopenhadze, Węgry zostały przyjęte 30 głosami przeciwko 2 do organizacji.

Nowy strajk marynarzy w Ameryce

LONDYN (ms). Marynarze amerykańscy, będący członkami narodowej unii marynarskiej, należącej do kongresu organizacji przemysłu rozpoczęli nowy strajk. Członkowie kongresu organizacji przemysłu zażądali takiej samej podwyżki płac, jaką uzyskali marynarze z amerykańskiej federacji pracy, którzy strajk zakończyli. Korespondenci wyrażają opinie, że strajk nie powinien trwać długo.

Wydanie dalszych zbrodniarzy

FRANKFURT N/M. (ZAP). Według doniesień amerykańskich władz okupacyjnych 9 zbrodniarzy wojennych, wyższych funkcjonariuszy gestapo, służby bezpieczeństwa (SD) i SS, zostanie przekazanych rządowi Austrii, Czechosłowacji i Francji, gdzie odpowiadać będą przed sądami za zbrodnie, popełnione na ich terenie.

Kość niezgody - Triest

Francja za udostępnieniem portu wszystkim krajom

PARYŻ (PAP ms). W komisji polityczno terytorialnej dla Włoch rozpoczęła się dyskusja generalna nad statutem dla Triestu. Delegat Wielkiej Brytanii przedstawił punkt widzenia, według którego domagał się dla gubernatora Triestu daleko idących pełnomocnictw. Przeciwnie stanowisko zajął delegat radziecki który podkreślał, że

zgromadzenie ustawodawcze powinno mieć władzę nad całym terytorium. Delegat Francji domagał się, aby obszar Triestu został udostępniony dla handlu wszystkim krajom, gdyż ma on wielkie znaczenie nie tylko dla krajów nadnaddunajskich, ale i dla reszty krajów europejskich.

Palestyna krwawi...

Nowe rozruchy i nowa gwałtowna akcja angielska

LONDYN (ms). W Palestynie oddziały brytyjskich wojsk spadochronowych weszły do arabskiego miasta Jaffy i leżącego w pobliżu żydowskiego miasta Tel-Awivu. W obu tych miastach żydowscy terroryści dokonali napadów rabunkowych na banki. Policja starła się z terrorystami na ulicach miasta. W wyniku star-

cia 5 osób zostało zabitych, z czego 2 arabskich policjantów, dwóch arabskich przechodniów i jeden Żyd. W Tel-Awivie terroryści napadli na Bank Ottomański. Napad na oddział tego banku w Jaffie udaremniono. Wśród ludności arabskiej panuje wielkie wzburzenie. Władze przeprowadziły szereg aresztowań.

Wybuch przeorze całą wyspę

HAMBURG (ZAP). Na wyspie Helgoland nastąpi w najbliższym czasie rozsądzenie wielu tysięcy ton materiałów wybuchowych, ukrytych w 22-kilometrowym labiryncie podziemnych korytarzy. Jest to amunicja byłej niemieckiej armii i floty wojennej. Wskutek wybuchu, który najprawdopodobniej przeorze całą wyspę, nie zostaną uszkodzone urzą-

dzenia portowe, ani latarnia morska. Prywatna własność mieszkańców, którzy zakopali w czasie wojny swój dobytek na wyspie, będzie przedtem odszukana i zwrócona właścicielom. W tym celu byli mieszkańcy Helgolandu muszą przekazać władzom wojskowym rysunki z dokładnym określeniem miejsca ukrycia ich do- bytku.

10000 kg złota i 24000 kg srebra

znaleziono w Szleswiku-Holsztynie

BERLIN (ZAP). W dalszej akcji poszukiwania drogiej kamieni i metali szlachetnych, ukrytych przed kapitulacją przez hitlerowców, 2.000 funkcjonariuszy wojska i policji

przeprowadziło rewizję w Berlinie. Na podstawie dokumentu, który wskazywał, że w Szleswiku-Holsztynie przechowano w pewnym miejscu 5 kg srebra, znaleziono miast 5 kg aż 24.000 kg srebra i 10.000 kg złota. Dotychczas jeszcze nie zdecydowano o przeznaczeniu znalezionych skarbów.

B. więźniowie polityczni w Niemczech

MONACHIUM (ZAP). Do Monachium zwołano konferencję przedstawicieli wszystkich partii, na której postanowiono stworzyć ponadpartyjny Związek b. Więźniów Politycznych. Związek ma łączyć wszystkich prześladowanych przez hitlerizm bez różnicy na stanowisko społeczne, wyznanie, rasę i partię.

by widzieć w swoim kraju jakiś rząd centralny. „W zachodnich Niemczech jeszcze tysiące faszystów przebywa na wolnej stopie, co dowodzi, że akcja denazyfikacyjna nie została zakończona. Taki stan rzeczy nie daje gwarancji, że militarystom niemieckim w przyszłości nie odrodzi się!” — słusznie stwierdza Grotewohl.

Oto głos prawdziwego demokraci niemieckiego, nie wierzącego nie tylko w demokrację w Niemczech, ale obawiającego się i o swój los osobisty. Bo jak to powiedział generał francuski Koenig: Gdyby wojska nasze opuściły Niemcy, prawdziwi demokraci niemieccy musieli by zabrać się razem z nami, inaczej zawiśliby na szubienicy!

Tak wygląda „demokracja” w pokonanych Niemczech. Czyżby Byrnas o tym nie wiedział? Cóż, kiedy jest on tylko tubą finansjery amerykańskiej i kapitalistów angielskich!

Rada Ministrów zaakceptowała wnioski Mieszanej Komisji Płac

WARSZAWA (PAP-ms). W dniu 12 września Rada Ministrów powzięła uchwałę, akceptując wnioski Mieszanej Komisji Płac co do uregulowania sprawy uposażeń. Uchwała obejmuje szereg dekrétów i szereg rozporządzeń Rady Ministrów. Nowe stawki obejmują pracowników i funkcjonariuszy przedsiębiorstw państwowych, zakładów użyteczności publicznej i innych, w ogólnej liczbie prze-

szko 2 miliony osób. Nie są objęci nimi robotnicy portowi ze względu na prace komisji specjalnej w dziedzinie płac tej kategorii pracowników. Przyjęto ogólną zasadę podwyższenia zarobków najmniej uposażonych pracowników jak i zarobków średnich przy pozostawieniu płac wyższych na dotychczasowym poziomie. Obecna podwyżka wynosi około 20%.

tensje, przedłożone na Konferencji Paryskiej przez Włochy, wywołują oburzenie Niemców. Drugi prezes Chrześcijańskiej Unii, Ernest Lemmer, zwalcza energicznie włoski punkt widzenia w toku zgromadzeń wyborczych, jakie odbywał w Saksonii. „Naród nasz dobrze wie, że do ostatnich granic swoich sił musi naprawić niesprawiedliwość popełnioną w jego imieniu i znieść następstwa zbrodni hitlerowskich, ale pretensje Włoch wywołują w całych Niemczech bezgraniczne zdumienie” — oświadczył Lemmer.

Na odbudowę stolicy

WARSZAWA (PAP ms). Jan Prusiewicz, dzierżawca hotelu w Gnieźnie zaofiarował 100.000 zł na odbudowę stolicy.

Od specjalnego korespondenta „IKP“

Polska Szampania

Broń przeciw bombie atomowej

Ameryka prowadzi próby z nowym środkiem ochronnym zwanym „Sapa“

Winnice w Zielonejgórze i produkcja „polskich szampanów“ — Miasto, które na Ziemi Lubuskiej wysunęło się na czoło

Zielonagóra, we wrześniu Wielkomiński dworzec w Zielonejgórce tętni życiem. Z trudem zdobywam miejsce w pociągu, odchodzącym przez Czerwińsk—Sulechów—Wolsztyn do Poznania. Z satysfakcją stwierdzam, że ołbrzymia większość podróżujących to ludzie pracy, a nie szabrownicy. Era szabru właściwie już się skończyła, a poza tym niebezpiecznie jest dziś przewozić szaber. Wszędzie bowiem przeprowadza się rewizje. Obóz pracy przymusowej w jaskrawych wypadkach jest murowany. Najbardziej imponują w Zielonejgórce Zaodrzańskie Zakł. Budowy Wagonów i Mostów. Potężna i nowoczesna, o estetycznym wyglądzie fabryka przylega wygodnie do dworca. Imponujący jest nie tylko wygląd zewnętrzny tego Zakładu, imponują również wyniki pracy, wzbogacającej wydatnie naszą gospodarkę powojenną.

Osobno omówić należy specjalność Zielonejgóry — produkcję win musujących. Powstanie tej gałęzi wytwórczości zielonogórskiej wiąże się z pomyślnie przeprowadzonymi w początkach ub. stulecia próbami użycia do tej wytwórczości gron winnych wyhodowanych na Ziemi Lubuskiej. Dzięki sukcesom na tym polu, została założona w Zielonejgórce jako pierwsza w Niemczech w 1826 r. wytwórnia win gronowych musujących, pod firmą Häusler, Grempler i Förster. Fabryka walczyła początkowo z licznymi trudnościami, głównie na skutek ostrej konkurencji produkowanych we Francji win szampańskich oraz braku odpowiedniego doświadczenia miejscowych fachowców. Stopniowo jednak produkcja zdobywała sobie coraz większe uznanie, osiągając po wojnie francusko-niemieckiej 1870 r. wspaniałe rozkwit. Zależnie od koniunktury gospodarczej Niemiec, przeżywała fabryka różne sytuacje w ostatnim półwieczu, zmieniając kilkakrotnie właścicieli, przy czym ostatnio na wiosnę 1939 r. przekształcona została na spółkę akcyjną pod nazwą Grempler & Co.

Druga wojna światowa spętała znaczenie i rozwój przedsiębiorstwa, do którego Niemcy przywieźli ogromne ilości surowca, zrabowanego we Francji. Kilkaset tysięcy litrów z tego surowca dostało się jeszcze do rąk polskich, co umożliwiło niezwłoczne uruchomienie wytwórni podległej obecnie Państw. Zjednoczeniu Przemysłu Winiarsko-Octowego. Dotychczasowa produkcja wyraża się cyfrą ponad 200.000 butelek. Nie było to łatwe zadanie, jeśli się zważy znaczne zdewastowanie bu-

dynków i urządzeń i brak dostatecznej ilości fachowców. Jednak zapał polskiego pracownika pod sprężystym kierownictwem szybko pozwolił przewyciężyć wstępne trudności. Obecnie kierownictwo fabryki koncentruje swe wysiłki w kierunku stworzenia rodzimej bazy surowcowej dla wytwórni. W szczególności położono nacisk na odrodzenie miejscowych winnic, bardzo zaniedbanych w okresie przejściowym. Wytwórnia uprawia obecnie ponad 10 ha winnic we własnym zakresie, a nadto służy radą i pomocą innym hodowcom winnej latorośli.

Prócz win musujących wytwórnia produkuje również wina owocowe. Fabryka zielonogórka jest jedyną w Polsce wytwórnią gronowych win musujących, a wogóle drugą co do wielkości polską fabryką wina. Pracownikami wytwórni są bez wyjątku Polacy w liczbie 60, co stanowi około 1/4 za trudnienia z czasów niemieckich. Pracownicy korzystają z komfortowo urządzonej stołówki, świetlicy, szatni i łaźni. Możliwości rozwoju wytwórni przedstawiają się pomyślnie, przede wszystkim z uwagi na liczne winnice, gęsto rozmieszczone na stokach okolicznych wzgórz. Po doprowadzeniu ich do poprzedniego stanu kultury, do starcać będą surowiec w znacznych ilościach, powodując zwiększenie produkcji i stanu zatrudnienia wytwórni.

Wogóle przemysł zielonogórski jest bardzo różnorodny. Na Ziemi Lubuskiej miasto to wybiło się bezsprzecznie na czoło, jest ludne

i gwarne — i co najważniejsze — pracowite!

W ostatniej korespondencji z winy korektora uplasowano na zachodzie Wielkopolski rzekę Odrę, jako przedwrześniową granicę państwową. Ma być oczywiście rzeka Obrza, co niniejszym prostujemy.

Tam, gdzie zły duch Vauvert walczy z Aniołem Pokoju...

Pałac Luksemburski

Rozrywki dla delegatów — Jugosłowianie się kąpią Kuchmistrz Flin — Nawał przyjęć galowych

IV. KONGRES ODPOCZYWA

W chwili wypoczynku delegacji korzystają z leżącej po drugiej stronie amfiteatru — biblioteki i oglądają tam wspaniałe zbiory. Po jednym z pierwszych posiedzeń Konferencji Pokojowej delegacji byli obecni w Opperze, która wyjątkowo tego lata jest czynna, na wieczorze artystycznym, wydanym przez rząd francuski na cześć swych gości. Program był urozmaicony i obejmował również występ baletu. Do kin delegacji mają wstęp bezpłatny. Jak wiadomo, oglądali tam m. in. film z doświadczeń z bombą atomową na atolu Bikini. Prócz tego delegacji mają do swej dyspozycji różne rozrywki, przygotowane w paryskich teatrach, jak również „Biuro Informacji i Propagandy“, które jednak na skutek przeciążenia delegatów pracą mało ma klientów.

Biuro to wydaje czarującą broszurę pt. „Włóczęga po Paryżu“ i otrzymuje zamówienia jak najbardziej nieprzewidziane. Hindusi chcą np. zwieźć miejsca rozrywkowe Targów Paryskich, człowiek w turbanie, bardzo malowniczy delegat Indyi, ma zamiar iść na bulwary zewnętrzne i peryferie w poszukiwaniu strzelnic przygodnych, miejsc gry w kule i „wschodnich atrakcyj“, inni Hindusi zwiedzają Fontainebleau, Abisyniacy żądali wskazania im adresów spokojnych i cichych zakątków wiejskich. Spodziewają się widocznie znaleźć tam więcej ciekawostek niż w Paryżu. Jugosłowianie kąpią się chętnie w Marnie koło Champigny, Norwegowie spędzają week-end w Nicei. Poza tym biuro kwaterekowe wynajęło tu i tam kilka pokoi dla Casjino de Paris lub Folies Bergere. Znalazł się pomiędzy klientami również pewien z daleka przybyły dele-

gat, który takie postawił pytanie: — Gdzie, proszę, znajduje się czarny rynek. Chciałbym go zwiedzić...

NIE SAMĄ POLITYKĄ ŻYJĄ DELEGACI

Jeżeli posiłki stoją pod znakiem ograniczeń, to jednak są dobrze przyrządzone. Prawda, że przyrządza je sławny kuchmistrz Flin w równie sławnym hotelu Crillon, który wziął na siebie zadanie urządzenia trzech odrębnych restauracji, które są zapatrywane przez intendenturę w chleb, mięso, cukier, kawę. W restauracjach tych można dostać posiłki po 45, 75 i 125 franków z tą jedyną różnicą, że do posiłku za 75 lub 125 franków dodana będzie szklanka odpowiedniego wina. Do posiłków za 45 franków, na które składa się kompletne danie i chleba dowoli, restauracja rzekomo traci 20 franków. Kelnerzy, o kurtuazji dyplomatycznej, są nieprzystępni, gdy chodzi o czarny handel.

ELEGANCKA RYWALIZACJA

Delegacji nie tylko udział brać muszą w posiedzeniach, przygotowawczych przemówienia, nawiązywać kontakt z swoim rządem ale są ponadto zobowiązani uczestniczyć w obiadach oficjalnych, w przyjęciach, wieczorach galowych i cocktailach, które również następują po sobie bez przerwy, w rytmie dwóch do trzech przyjęć dziennie. Pierwsza dała ku temu sygnał Francja, jako gospodyni po czym większość krajów wysłała zaproszenia. Delegacja polska, licząca 20 osób nazajutrz po otwarciu Konferencji Pokojowej była podejmowana przez ambasadę polską, następnie była na przyjęciu wydanym przez delegację holenderską, chińską, francuską, radziecką itd.

Po krajach sojuszniczych przyszła kolej na byłe kraje nieprzyjacielskie. Rumunia przyjmowała zbyt krownie w sali Pleyel, a de Gasperi zaprosił swoich kolegów na wieczór galowy. Bułgaria i Węgry dały „coctajle“, podczas gdy 1200 zbiegłych z niewoli niemieckiej jeńców francuskich, którym w Budapeszcie udzielono gościny, wyraziło delegacji węgierskiej Ciąg dalszy na stronie 4-ej.

Podziemne arterie metropolii radzieckiej

Prawdziwym sukcesem inżynierów, techników i robotników sowieckich jest „metro“ moskiewskie, będące szczytem techniki budownictwa podziemnego.

Felieton tygodniowy

Napisał Leon Sobociński

Manewry jesienne...

WARSZAWA, we wrześniu. Wesliśmy w okres polityczny, który można by nazwać okresem „Manewrów jesiennych“ i to zarówno w polityce wewnętrznej, jak i zagranicznej. Manewry rozpoczął Mister i minister spraw zagranicznych USA Byrnes. Na tym, co powiedział p. Byrnes Niemcy chętnieby zrobić. „bissnes czytają: byznes). Szkoła słów! My stoimy przy Poczdanie, my się nie Poc-zlamy! Niemcy muszą być wykończone od A(meryka) do Z(wiązek Radziecki), inaczej świat będzie wykończony. Czy zrozumienie tej prawdy jest także trudne w ojczyźnie UNRRY? Mimo wszystko my się wymanewrować z ziem zachodnich nie pozwolimy. Owszem, sprawa jest poważna, ale my się nie „potrzebujemy“ zaraz tak przejmować. Dłużej przeora niż klasztoral! Zresztą sam p. Byrnes nie wierzy w to, co mówi. Naród, który ma za sobą sierpniowy zryw warszawski, a w każdym pokoleniu bodaj dwa powstania, nie jest babą, którą można zastraszyć... kożuchem.

A poza tym p. Byrnes, to jeszcze nie naród amerykański, to jeszcze nie Konferencja Pokojowa. To są tylko balony próbne, bąble na wodzie, manewry. Właśnie o konferencji. Przejdźmy się po niej. Konferencja wersalska w tym samym Pałacu Luksemburskim porodziła twór niedonoszony którego ochrzczono mianem: Pokój. Patronował temu chrześniakowi Lloyd George, któremu można by, pokazując rumowiska Europy, powiedzieć stylem Goebbelsa: „Patrz Dżordziu, oto twoje dzieło!“ (oczywiście w przenośni). Czyżby p. Byrnes zazdrościł smutnej sławy temu ex angielskiemu meżowi stanu? Po co więc sianie niepokoju, gdy porody pokojowe, jakie się teraz odbywają w Paryżu, mają przebieg tak ciężki. Przywołano aż cztery akuszerki: Organizację Zjednoczonych Narodów, Radę Bezpieczeństwa, Konferencję Paryską, Konferencję czterech ministrów spraw zagranicznych. Konylium lekarskie w swej opinii

nie jest jednomyślne: są zwolennicy cesarskiego ciecja i są zwolennicy skrobanki. A propos cesarskie ciecje. Cesarzy już nie ma, są za to jeszcze królowie. I właśnie w Grecji zastosowało się takie królewskie ciecje. Odbyły się tam wybory i z urny wyszedł król „przytlaczająca“ większość głosów. W samej rzeczy — przytlaczająca, bo ażeby otrzymać większość, ktoś kogoś musiał... przytlaczyć. O wyniku zdecydowały może nie tyle przesłanki polityczno-społeczne, ile raczej motywy z dziedziny cywilnego protokołu towarzyskiego. Po prostu głowem koronowanym w Europie zabrakło... czwartego do brida. Mimo wszakże napiętej sytuacji w świecie, wojny żadnej nie będzie. A prognozę czerpię z wiadomości, jaka się ukazała w prasie o przyjęciu na świat pod Krakowem pięciocieczków: 4 dziewczynki i chłopiec (4 dziewczynki!). Szkoła, że się te pięciocieczki spóźniły w swych narodzinach, że się nie zjawily akurat wtedy, gdy w Polsce bawił generalny szef UNRRa amerykańsko-kanadyjskiej La Guardia, który tak sympatycznie o Polsce się wypowiadał. Może by nam i nie wypowiedział od Nowego Roku dostaw umrowskich,

widząc tak namacalny sukces odzyskania się jego paczkami. Któż bowiem zaprzeczy że siły biologiczne narodu nie są w ścisłym związku z racjonalnym jego odżywianiem? Już widzę te reklamy firm amerykańskich, wykorzystujących propagandowo zalety swych towarów: pt. „Kanadyjskie paczki i polskie pięciocieczki“. „Kanady“ jednak nie zrobił ów nieboraczek ojciec pięciocieczek. Tyle drobiazgu wyżywić przy dzisiejszych zarobkach, toż to prawdziwa inflacja. Bądź co bądź, tak czy inaczej, a nasz Film Polski powinien co rychlej wydarzenie to uwiecznić na taśmie swej kroniki tygodnowej. Czyż nie wspaniała okazja propagandy Polski za granicą? Zwłaszcza teraz, gdyśmy się tak haniebnie skompromitowali w Oslo na międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych? Pięcioraczki! Pamiętamy wszyscy przed tą wojną, jakiego to rozgłosu nabrały pięciocieczki, które ujrzały świat w Kanadzie. Prasa się rozpisowała, a rozpisowała. Fotosy a fotosy. A jakie prezenty, nie tylko z Ameryki, ale i z całej Europy. Tamten ojciec to naprawdę miał kanadę. O naszych pięciocieczkach głucho. Niechżeż Film Polski tę krzywdę wyprostuje, niech zatrze złe wrażenie,

wywołane w Oslo przez naszych zawodników sportowych, którzy okazali się zawodnikami w całym tego słowa rozumieniu, bo zrobili... zawód. Ale nasz Polskij Film, niestety, też nie jest złym zawodnikiem. Obiecuje a zwodzi projektami, że wkrótce przystąpi do nakręcania filmu długometrażowego. Naprawdę zawodnik... długometrażowy. Długo na ziszczenie się tej obietnicy czekamy. Może inicjatywa prywatna przyjdzie na ratunek filmowi polskiemu. Już daję bezinteresownie tytuł do rysunkowej groteski pt. „Film i... Flap“. Z wyników sportowych, przywiezionych przez naszą ekipę, możnaby nakręcić film pt. „Świat się śmieje“. I ponadto można by jeszcze nakręcić długometrażówkę z laskawym współudziałem wprawdzie już nie Smorsarskiej ani szwadronu szwoleżerów, lecz z udziałem Nadzwyczajnej Komisji Mieszkaniowej pt. „Czy tu pokój do... zajęcia“, z ilustracją muzyczną: „Czy tu mieszka panna Agnieszka“. Tematy leżą na ulicy. Pieniądze też. Nie mówię o takim filmie jak np. „Manewry jesienne“. To nie na nasze łódzkie możliwości techniczne. Tym się zająć musiałby już nie Holly-Lódz, ale sam Hollywood.

Ciąg dalszy ze strony 3-oj.

wdzięczność za przyjęcie, jakiego doznał w tragicznej chwili swego życia. Przypadła na ten czas również inna rocznica, kiedy to 120 członków węgierskiej straży królewskiej poniosło bohaterką śmierć, broniąc zamku w Budapeszcie przed atakami hitlerowskich SS. Gwardia ta miała za zadanie bronić za wszelką cenę wejścia do zamku, w którym Węgrzy przechowują koronę św. Stefana pierwszego króla węgierskiego. Ludzie ci walczyli jeden przeciwko stu i do ostatniego zginęli od kul karabinów maszynowych.

Dwadzieściami krajów rywalizowało ze sobą pod względem hojności, elegancji i kurtuazji w dziedzinie przyjęć. Obecnie, gdy jest ich więcej, zwiększyło się i tempo światowych przyjęć. (dryg)

Czas a Polska

W ojczyźnie dolara, w środowisku, którego „modlitwą żywota i sennym marzeniem” stał się interes, czyli mówiąc skrótem, w USA — narodził się w ubiegłym stuleciu aforyzm: Czas to pieniądz.

Effektowne powiedzenie to obiegło cały świat cywilizowany, który naogół uznał je za arcytrafne określenie istoty czasu, za praktyczne, mądre wskazanie żywota.

Nie dziw. Upowszechniło się wynagradzanie pracy w stosunku do zużytych na jej wykonanie godzin, dni itd. Poglądziła się zależność człowieka od pieniądza.

A jednak słuszność omawianego tu aforyzmu jest tylko względna, częściowa — pozorna. Czas jest od pieniądza niepomnieńszy, potężniejszy.

Pieniądz — rzecz ludzka — zdobyć go można i stracić i znowu odzyskać — a Czas, który przeszedł, nie wrócił.

Niestety, z tej istoty jego nie zdajemy sobie należycie sprawy. Ludzie szanują, zaoszczędzają pieniądze, gromadzą go — ten „grosz do grosza”, ów milion do miliona — często tak przesadnie, jakby żyć i żeń czerpać przez całe wieki mieli.

Natomiast czas jest niedoceniany. Szafuje się nim hojnie i lekomyślnie, zapominając, że niewiadomy jest dzień i godzina, o której nic kruchego istnienia naszego nożyce Czasu przetrną. A iluż to narzeka na nudę, głowi się nad tym, co robić dla spędzenia, dla zabicia czasu.

I tak nawet obecnie, kiedy po przejściu pleksa wojny stanęło przed jednostką, narodem, ludzkością tyle zadań, konieczność zagonienia ran, powetowania szkody, odrobienia zaległości. A zły przykład idzie z góry. „Ryba psu się zaczyna od głowy”.

Dziś oczy całego świata zwrócone są na Paryż, uważany za najważniejszy rodzaj jego stolicy — na obrady Konferencji Pokojowej. Oczy narodów, które krwią obficie spłynęły, miliony najlepszych synów swych złożyły do grobu — i dziś jako pogorzelec, rozbitek wyopatrują tęczy pokoju, który im pozwoli odbudować zburzone domostwa, zagospodarować ojczyznę, bez obawy, że jutro powtórzy się ta sama, co wczoraj, lub jeszcze straszniejsza katastrofa.

A tam, nad Sekwaną, dyplomaci pertraktują sobie z angielską flegmą, z niegodną mężów — tanu nerwowością lub jakby biurokratyczną pedanterią. Bawią się słów szermierką prózną, formalistyką, jakby zapomnieli o wzgórzach śmierci, co wyrosły na wszystkich kontynentach, o milionach poległych i kalek, o dziesiątkach milionów wdów i sierot, o ruinach, zgłiszczach.

Czas tracą w obecnej dobie Przelomu, kiedy dni ważą dziś więcej niż ongi lata, kiedy tygodnie rozstrzygnąć mogą o wiekach.

Pod adresem Konferencji Pokojowej powiedział La Guardia, zwiędzając ruiny Warszawy nader słuszne zdanie: „Gdyby Konferencja Pokojowa odbywała się w Warszawie a nie w Paryżu — to wtedy mniej byłoby na niej sporów o regulamin i protokół”.

Tak — bo Paryż nie przeszedł tego, co Warszawa, ani Anglia tego, co Polska. Nie widzą, nie widzieli mogli, ruin, ran, ofiar takich,

Mały felieton

Latająca nerka

Napisał Edro

Mylą się ci, którzy sądzą, że z chwilą zakończenia meczów bokserkich lub piłkarskich, zawody te kończą się już definitywnie. Przeważnie dalszy ich ciąg rozgrywa się poza terenem boiska między kibicami i zwolennikami obu drużyn niezadowolonych z wyniku meczu, przy czym oprócz rąk i nóg, w takim wypadku, poważną rolę w „zawodach” odgrywają większe i mniejsze kamyczki oraz pokaznej objętości kije. Czasami w rozszarpaniu powstałych sporów bierze udział także i sędzia, jak to miało miejsce z p. Kleofasem Byczkiem, który stanął przez Sędzią Grodzkim oskarżony o pobicie w czasie meczu piłkarskiego p. Seweryna Ciuciubabki.

Osk. po wywołaniu go usiadł na ławie oskarżonych i na pytanie sędziego, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu, ukłonił się z szacunkiem i powiedział:

— Hurtowo tak, proszę Ostatecznej Instancji, detalicznie nie. Było to tak. Siedzę spokojnie na trybunie, a obok mnie ta ofiara, obywatel Ciuciubabek. Na boisku draka jak jasna cholera. Piłka jak piłka, raz tu raz tam, a ten gość w pewnym momencie krzyczy: — Lipa, lipa... — Faktycznie papierosy „lipowe” paliłem, ale nie jego bab-

ci interes, proszę Wysokiego Referendum. Tknięto mnie odrazu, że będzie nieszcześnie, ba na Holendra choruje.

— Jakiego Holendra? — zapytał zdziwiony sędzia.

— Holendra, czyli „latającą nerkę”, proszę Sędziego. Jak mi się tylko ze złości jeden nerw urwie, od razu nerka na spacerek idzie. Można ją wprawdzie alkoholem na swoim miejscu ustawić, ale skąd na trybunie wódeczność? Zacisnąłem zby, bo już mnie rozparowało, ale jeszcze nie. Milczę. Minęło parę minut, a moje nieszczeście jak nie ryknie znowu:

— Ful, ful. Sędzia Kaloszl!!! Nie wytrzymałem. Uniosłem dęciaka i powiedziałem:

— Przepraszam Osobę! Pozwoli Szanowny Sędzię. Byczek jestem. Kleofas. Bardzo mi przyjemnie „sportowca” poznać.

A ten się na śmiechach nie poznał, grabę wyciąga i mówi:

— Sewerus jestem. Ciuciubabek. W tym momencie nerka mi ze złości do mózgu podeszła i wybuchnąłem:

— Ach ty łatkę przez babkę rozdony. Jeżeli, jeśli ktoś „lipę” pali, to zaraz go trzeba publicznie znieważać? Jeżeli o wiele w pokera chcesz obijboko grać, to przy-

gaj pan w oka mgnieniu na Kercelak. A za kalosza masz!... No i dałem mu pszytka — zakończył oskarżony.

— Ładnego pszytka, proszę Łaski Najwyższej — wtrącił pokrzywdzony. — Łapę drań ma, jak bochenek chleba wiejskiego. Jak mi ją przyłożył do gęby, z przeproszeniem, myślałem, że Sąd Ostateczny się zbliża, tak mi w uszach trąby archanielskie grały, z krzesła na pysk spadłem, a także samych dwóch „siepaczy” mi szkoda, co mi ze szczęki wylecieli. Niech za to zgnie w dożywotnim kryminale. Gdy po zbadaniu świadków sędzia zapytał oskarżonego o co prosi w ostatnim słowie, p. Byczek powiedział:

— O amnestii, albo też akademicką taryfę. Na kursa wieczorowe chodzę i wszędzie swoją ulgę posiadam.

Po ogłoszeniu wyroku skazującego oskarżonego na dwa tygodnie aresztu obie strony spotkały się na korytarzu i pod wpływem namów sąsiadów i znajomych, pogodziły się. P. Byczek wyraził swoje ubolewanie z powodu dwóch wbitych zębów, zapewnił jednak, że gotów jest tytułem rekompensaty ofiarować pokrzywdzonemu figurkę z porcelany, z której dentysta napewno zrobi nie dwa, ale kilka dużo większych „siepaczy”. Obaj przeciwnicy udali się zgodnie do pobliskiego baru po uprzednim zapytaniu p. Byczka, czy przypadkiem broń Boże dzisiaj nie choruje on na „latającą nerkę”.

Przywódcy „Goralenvolku”

odpowiedzą za swą szkodliwą robotę przed sądem polskim

KRAKÓW (dr). Prokuratura Specjalnego Sądu Karnego w Krakowie opracowała akt oskarżenia przeciwko Józefowi Cukrowi, Tomaszowi Kościelniakowi, St. Mułowi, Antoniemu Kęsce i Antoniemu Tomali, współpracownikom sławetnych „twór-

przyjmowaniem „góralskich” kart rozpoznawczych, zmuszając do tego ludność góralską często gwałtem. Brali też udział w uroczystych powitaniach dygnitarzy hitlerowskich. Sledztwo w tej sprawie wyświetliło szereg niezwykle ciekawych ekolicz-

zerwy, jednocześnie członek wywiadu niemieckiego.

Proces przeciwko współwórcom „księstwa góralskiego” odbędzie się w ciągu najbliższych tygodni w Zakopanem. W procesie tym, budzącym zainteresowanie całej ludności Podhala, zeznawać będzie 100 świadków dowodowych.

Jak wiadomo, aresztowano ostatnio na terenie Wielkiej Brytanii również Szatkowskiego.

Przez okres wojny przebywał Szatkowski w Zakopanem. Pod koniec wojny, w lutym 1945 r., kiedy AK wyrokami wadź podziemnych powiesiła zdracę Krzeptowskiego, Szatkowski uciekł wraz z hitlerowcami na teren Rzeszy, skąd przedostał się do Włoch i pod przybranym nazwiskiem wstąpił do armii Andersa.

Ostatnio oddział Szatkowskiego został przeniesiony do Wielkiej Brytanii dla celów demobilizacyjnych, gdzie Szatkowskiego rozpoznano, a następnie aresztowano.

Pierwsze kroki ku unifikacji stref anglosaskich

LONDYN (ms). Podjęte zostały kroki zmierzające ku unifikacji strefy angielskiej i amerykańskiej. Podpisano prowizoryczną umowę powołującą do życia radę finansową i zarząd transportami niemieckimi.

CZTERY TYSIĄCE WOLNYCH MIESZKAŃ

ELBLĄG (—). Liczba mieszkańców Elbląga stale wzrasta. W dniu 1 bm. zarejestrowano 22.195 Polaków, 3.500 Niemców i około 60 innych narodowości.

W mieście znajduje się jeszcze ponad 4 tysiące wolnych mieszkań, których zniszczenie sięga 40 proc.

Wybory w strefie brytyjskiej

LONDYN (ms). Dnia 15 bm. w brytyjskiej strefie okupacyjnej zostaną przeprowadzone wybory do rad grodzkich i parafialnych, które mają zastąpić obecne rady nominowane z góry. Socjal-demokraci, chrześcijańscy demokraci i komuniści są reprezentowani w wyborach. Kandyduje się jednak nie z list partyjnych lecz indywidualnie.

20 milionów pasażerów przewiozły PKP w lipcu

Polskie Koleje Państwowe przewiozły w lipcu 20.174.513 podróżnych. Ilość przejechanych kilometrów wyniosła w tym miesiącu 4.422.227 km, a wpływy za przewóz osób i bagażu podniosły się do 789.380.649 zł. Cyfra przewiezionych zgórą 20 mil-

Ciekawostki ze świata

Amerykańskie władze wojskowe w Niemczech ogłosiły, że trumny, zawierające szczątki marszałka von Hindenburga oraz Fryderyka Wielkiego, wykopane przez hitlerowców pod koniec wojny i w pośpiechu przewiezione do Niemiec zachodnich, pochowane zostaną w Marburgu, w strefie amerykańskiej. Trumny te znalazły wojska amerykańskie w kwietniu 1945 r. w kopalni soli.

Zakonnice ze Zgromadzenia pod wezw. Królowej Apostołów wybudowały w Afryce Środkowej specjalne miasto ATZOPE dla trędowatych. Dzięki temu trędowaci mogą tam prowadzić normalny tryb życia. Zakonnice te, których główna siedziba znajduje się w Lyon, we Francji, opiekują się w Afryce blisko 4.000 chorych, m. in. prowadzą 99 szkieł i 100 szpitali oraz otaczają opieką 7 tys. sierot.

W parafii pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia obok Montrealu w Kanadzie mieszka 154 rodzin, które łącznie posiadają 1538 dzieci. Dzięki temu silnemu przyrostowi naturalnemu ludności żywił francuski nadal stanowi poważną część ogółu ludności Kanady.

Dar gen. Franco dla Hitlera, znaleziony w pałacu kanclerskim Rzeszy w Berlinie, umieszczono w muzeum kijowskim. Jest nim odłamek pocisku niemieckiego, rzuconego podczas bitwy pod Toledo, do którego dołączony jest medal z napisem „Alkazar” Toledo, 21 lipca — 28. września 1936”. Podarek przypominał miał pomoc udzieloną frankistom przez nazistów.

Kongres żydowski w Rzymie wystosował pismo do Ojca św. składające Mu hold i wyraży głębokiej wdzięczności za liczne dowody sympatii i pomocy podczas prześlowań hitlerowskich barbarzyńców. Pismo to stwierdza, że wielu księży cierpiało w więzieniach i obozach koncentracyjnych na skutek opieki i pomocy, jaką okazywali Żydom. Kongres zapewnił, że o pomocy tej Żydzi nigdy nie zapomną i zawsze z wdzięcznością będą pamiętać o stanowisku duchowieństwa katolickiego w strasznych latach prześladowań.

W Hanoi doszło do Terwarych zajął po zderzeniu chińskiego samochodu ciężarowego z wozem francuskim. Kiedy oficerowie łącznikowi regulowali incydent, nadjechały 3 ciężarówki z żołnierzami chińskimi, otwierając ogień na bezbrojnych żołnierzy francuskich i tłum. W 55 minut później przybył patrol francuski i Chińczycy usunęli się, ale strzelali w dalszym ciągu z okien i dachów. W końcu prawie cały garnizon chiński był zaalarmowany. 12 wojskowych francuskich zostało zabitych w różnych punktach miasta, a 20 rannych. Pozorny spokój nastąpił po energicznej interwencji komendanta francuskiego i komendanta chińskiego.

Przywódcą norweskich związków zawodowych oraz pewien inżynier rolnictwa zwrócił się do sekretariatu ONZ z szczegółowym planem, który miałby doprowadzić do rozwiązania pałczego i przyległego zagadnienia żydowskiego. Proponują oni utworzenie państwa żydowskiego z Angoli portugalskiej oraz części południowego Konga belgijskiego. Zarządcy tych państw, Belgia i Portugalia otrzymałyby odszkodowanie w gotówce.

W chwili obecnej ukazuje się na terenie Francji 55 dzienników komunistycznych, 47 socjalistycznych, 25 radykalnych, 27 umiarkowanych, 29 innych.

(dryg)

290: „Wieszcz narodowy Flandrii jest głosem bohaterskim nieśmiertelnej wolności”

„Monumentalne arcydzieło na miarę Don Kiszota”
(z przedmowy Romain Rollanda)

KAROL DE COSTER

Osobliwe przygody Dyla Sowizdrzała

Str. 484 Pierwsze wydanie zupełne, ilustrowane Zł 250,—

„KSIAŻKA”

ców” narodu góralskiego w okresie okupacji niemieckiej Henryka Szatkowskiego i braci Krzeptowskich. Wszyscy oskarżeni pełnili wysokie funkcje w Komitecie góralskim, prowadzili akcję propagandową za

ności towarzyszących powstaniu inspirowanego przez Niemców tzw. „autonomizmu góralskiego” zapoczątkowanego jeszcze przed wojną. Na czele tego ruchu stał niejaki Witalis, wiceprezes Związku Oficerów Re-

„Oczy nie widzą, więc sercu nie żal”, „kocę nie boli, temu powoli”.

A jakże wy, których zabolalo najmocniej; których od dwóch już wieków datując strata czasu nie ma sobie w świecie równej — co czynimy, aby ten ogrom szkody powetować, aby innych dogonić?... Niewątpliwie duże zrobiono, więcej niż w danych warunkach, i ze względu na okoliczności spodziewać się było można. Ale, że nie wszyscy „zakasali rękawy” do pracy — więc uważać można za pewnik, iż byliśmy w stanie czynić więcej.

Uderzmy się w pierś: Nasza wiara i my tracimy czas, który jest dla nas, dla Polski cenniejszy niż dla innych.

Wypełnić je nam trzeba twórczą pracą na wszystkich jej odcinkach — w Stolicy, mieście i osiedlu każdym. „Niechaj każdy czyni, co każe Duch Boży, a całość sama się złoży” coraz doskonalsza.

Niech nikt nie tłumaczy beczynościami swojej ograniczoną możliwością. Każda kropla z morza ród swój wie dzie, a z kropel powstaje morze.

S MACHALEWSKI

Separatysty w Niemczech

SINGEN (ZAP). Na nieoficjalnym zgromadzeniu w Singen nad Renem utworzono „Ojczyźniany Związek szwabsko-alemański”. Celem tego Związku jest stworzenie państwa szwabsko-alemańskiego, którego zaczątkiem byłaby cała część francuska Szwabii i Alemacji. Konieczność istnienia tego Związku uzasadniono „starymi demokratycznymi tradycjami Alemanów” oraz „koniecznością ochrony przed pruskimi pretensjami do mocarstwa”.

Zdobycie tajemnic atomu może stać się dla ludzkości błogosławieństwem lub przekleństwem

Energia atomowa

Gdy w pierwszych latach XX stulecia skromny ekspert szwajcarskiego urzędu patentowego w Zurychu, Albert Einstein ogłosił w „Annalen d. Physik” wyniki swych dociekań z dziedziny fizyki teoretycznej, nikt wówczas nie przypuszczał, że praca jego otworzy nową erę w dziejach nie tylko nauki, lecz pośrednio i ludzkości. Teoria jego dokonująca całkowitej rewolucji w dotychczasowych zda się niewzruszonych zasadach fizyki klasycznej, była na pozór tak paradoksalna, iż spotkała się z uzasadnioną nieufnością świata naukowego i dopiero rewelacyjne wyniki doświadczeń, potwierdzające ją w pełni, zmusiły wszystkich do uznania teorii względności, za podstawę współczesnej fizyki. Prawa fizyki Einsteina wyszły zwycięsko z wszelkich prób, tłumacząc wiele zjawisk, których nie była w stanie wyjaśnić fizyka klasyczna.

Jednym z najdonioślejszych wniosków, do jakich doszedł on drogą subtelnych rozważań analitycznych, było odkrycie, że energia i masa są tym samym, że są różnymi wyrazami tej samej rzeczy. Ten zadziwiający fakt wskazuje zarazem, iż materia może zmieniać się w energię i odwrotnie, energia w materię. I tu właśnie stał się Einstein pośrednio ojcem nowej ery, w jaką wkroczył obecnie świat — ery energii atomowej. Materia przestała być dziś tylko budulcem, z którego tworzyć możemy coraz to inne formy, lecz także niewyczerpanym rezerwuarem energii, która może stać się dla ludzkości błogosławieństwem, lub też przekleństwem.

W czterdzieści lat po ogłoszeniu przez Einsteina jego teorii, spadła pierwsza bomba atomowa na Japonię, dając tym znak światu, że wyzwolenie energii atomowej przez człowieka stało się faktem dokonany. Osiągnięcia czterdziestoletniej pracy badawczej dały namacalny rezultat w postaci śmierci dziesiątków tysięcy istnień ludzkich i zniszczeniu wielu tysięcy domów. Ludzkość zrealizowała swe, zdawało się jakże dalekie, marzenia dla celów niszczycielskich, wprowadzając zarazem nowy, potężny czynnik niepokoju w wielkiej grze politycznej na arenie świata.

Czy jednak istotnie bomba atomowa jest aż tak groźnym narzędziem wojny, że niepokój, jaki wywołuje w całym świecie, jest w pełni uzasadniony?

Oceniając dotychczasowe rezultaty doświadczeń z bombą atomową trzeba stwierdzić, że nie wskazują one na to, iż jest ona bronią, której nic nie zdoła się oprzeć! Skutki działania bomb atomowych, zrzuconych na Japonię były tak znaczne tylko dlatego, że domy japońskie budowane są z drzewa i konstrukcja ich jest stosunkowo słaba. Wysoka temperatura i podmuch, jakie występują przy wybuchu bomby atomowej wywołały w Hiroshimie i Nagasaki olbrzymie pożary, w których zginęło wiele tysięcy mieszkańców.

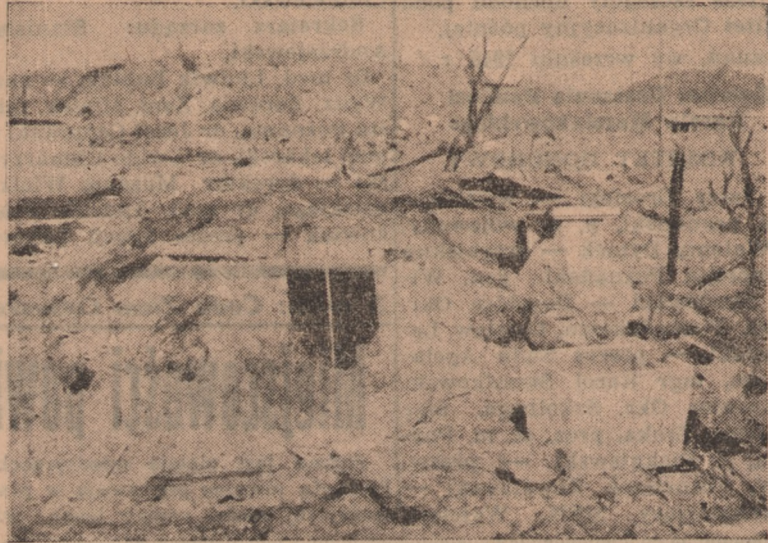
Wysokie straty w ludziach należy

Sir James Chadwick
Prof. fizyki na Uniwersytecie w Liverpoolu. Dokonał on w roku 1932 odkrycia neutronu, jednego z podstawowych elementów budowy jądra atomowego. Jądro atomu składa się z protonów, posiadających ładunek elektryczny dodatni i neutronów, które są elektrycznie obojętne.

Albert Einstein — Materia źródłem energii — Czy bomba atomowa jest bronią, której nic nie zdoła się oprzeć? — Ogniwa uranowe w Hanford Elektrownie, okręty i lokomotywy poruszane energią atomową — Nieograniczone możliwości — Tajemnica wojskowa

też przypisać zaskoczeniu. Niewielka liczba mieszkańców, przebywająca w publicznych schronach przeciwlotniczych ocalała, mimo, iż znajdowały się one dość blisko miejsca eksplozji. Domy o konstrukcji nowoczesnej wyszły z małymi wyjątkami z tego chrułu atomowego stosunkowo szczęśliwie.

Schron przeciwlotniczy w Nagasaki po wybuchu bomby atomowej, oddalony o 100 m od centrum zniszczeń.

Możemy dziś śmiało powiedzieć, że eksplozja bomby o podobnej sile w jakiejś nowoczesnej metropolii dałaby rezultaty o wiele słabsze. Podobnie ostatnie doświadczenia na atolu Bikini nie wskazują, w niczym, iż bomba atomowa jest tak potężnym narzędziem wojny, że grozić może zagładą całemu światu. Bez wątpienia zastosowanie bomby atomowej zmienia gruntownie całą zasadę wojowania i znaczenie jej w przyszłej wojnie jako najpotężniejszego narzędzia zniszczeń będzie kolosalne, nie należy jednak przeceniać jej wartości.

W tym miejscu mógłby wysunąć ktoś słuszną obiektywne, iż dotychczasowe skutki działania bomby atomowej tylko dlatego nie są tak wysokie, że znajduje się ona dopiero w powojennej fazie. Każdy dzień pracy w laboratoriach zwiększać będzie jej siłę, tak, iż wartość jej, jako środka niszczycielskiego może wzrosnąć w przyszłości do katastrofalnych rozmiarów. Nie zapominajmy jednak, iż człowiek tworząc narzędzia wojny, wynajdując zarazem środki obrony przed nimi, Poza tym ostatnia wojna pokazała, iż groźna broń XX wieku — gazy nie była używana przez strony walczące z obawy przed zastosowaniem jej przez przeciwnika.

Ludzkość nie pragnie wojny. Ostatni upływ krwi był tak potężny, że nie wiele znajdzie się w Europie krajów, które byłyby w stanie przeżyć go po raz drugi. Dla wielu narodów jeszcze jedna wojna, zwłaszcza z zastosowaniem broni atomowej, stałaby się ostateczną zgubą. Choć wielcy potentaci przemysłowi chcieliby jeszcze raz zarobić na dostawach wojennych, choć są dziś tacy, którzy liczą, iż wojna przyniesie im upragnione władztwo nad światem, a przelana krew tysięcy niewinnych otworzy im nowe drogi dla ekspansji gospodarczej i politycznej, zabiegają oni nie przynosić oczekiwanych rezultatów. Narody świata mają dość wojny, a politycy stojący u sterów państwowych zdają sobie w pełni sprawę, że wojna w obecnych warunkach mogłaby się stać katastrofalną klęską nie tylko dla pokonanego, lecz i zwycięzcy.

Szybkość z jaką przebiega nauka drogą wiodącą do odkrycia w materii niewyczerpanego źródła energii do wybuchu pierwszej bomby atomowej na pustyni w New Mexico, nie znajduje sobie równej w dziejach cywilizacji. Kroczy ona dziś stumilowymi krokami naprzód, przynosząc światu coraz to więcej zadziwiających zderzeń. Bo choć obecnie bomba atomowa zda się przysłać wszystko co tylko jest związane z energią atomową,

wszakże nie ona stanowi najważniejsze wydarzenie wskazujące, iż wkroczyliśmy w nową erę. Zastosowanie energii atomowej dla celów pokojowych, dla pożytku i szczęścia ludzkości było jeszcze na wiele lat przed odkryciem własności „wybuchowych” uranu 235 — podstawowego dziś materiału do budowy bomby

atomowej — właściwym celem badań. Problem użycia jej jako środka niszczycielskiego wywnioskował się nagle w czasie wojny, powodując całkowite przestawienie prac badawczych.

Uran 235 stanowi dziś właściwie jedyne praktycznie wyzyskane źródło energii atomowej tak dla celów wojennych jak i pokojowych, nie licząc plutonu — otrzymanego drogą pośrednią z uranu. Atom, jak wiadomo, posiada budowę złożoną, której zasadniczymi elementami są: jądro i krążące wokół niego elektrony. Różnice chemiczne poszczególnych pierwiastków polegają na różnej ilości elektronów, przy czym poszczególne pierwiastki mogą jeszcze posiadać kilka odmian (izotopów) o różnej budowie samego jądra, które jako zasadniczy element atomu (masa jądra jest np. dla wodoru 2000 razy większa od masy elektronu) jest głównym źródłem energii atomowej. Izotopy te posiadają różne własności fizyczne (nie chemiczne). Otóż jeden z izotopów uranu — najcięższego pierwiastka w przyrodzie (uran 235), posiada dziwne własności. Dokonując rozbięcia jądra uranu 235 przy pomocy cząsteczki atomu zwanej neutronem, występuje zjawisko wyzwolenia części energii zawartej w jądrze. Rozbite jądro uranu 235 wyrzuca z siebie m. in. także kilka neutronów, które natrafiając na swej drodze na inne jądra, powodują z kolei ich rozpad. W ten sposób jeden neutron powoduje potężną ich lawinę przy jednoczesnym wyzwoleniu wielkiej ilości energii. Proces ten trwający ułamek sekundy sprawia, iż cała masa metalu ulega rozżarzeniu do wielu milionów stopni. To właśnie zjawisko występuje przy wybuchu bomby atomowej (właściwym składnikiem bomby atomowej jest prawdopodobnie obecnie nie uran, lecz pluton — niespotykany w przyrodzie sztucznie stworzony z uranu metal). Oczywiście przedstawiony tu proces jest w rzeczywistości uzależniony od niezliczonej ilości czynników.

Aby zaprząć energię atomową do pracy, trzeba gwałtownie proces rozpadu uranu zwolnić. Nadmieniamy jeszcze, iż także dla osiągnięcia rozpadu trzeba było prędkość neutronów nieco zahamować. Osiągnięto to już w ostatnich latach przed wojną, przepuszczając neutrony przez tzw. „ciężką wodę” lub grafit. Otóż wzmocnienie tego czynnika hamującego, może doprowadzić właśnie do zwolnienia całego procesu rozpadu. Na podstawie tych odkryć skonstruował prof. Fermi w grudniu 1942 r. w Chicago pierwsze ogniwo uranowe. Ogniwo Fer-

miego posiadało zaledwie moc 200 watów, dziś w Hanford działa pięć ogniw o mocy przekraczającej milion watów. Ogniwa te, produkujące pluton, rozmieszczone są w odległości kilku kilometrów od siebie, a obsługa ich odbywa się na odległość. Robotnicy i inżynierowie przebywają za specjalnymi zasłonami, gdyż promieniowanie jest w tym ośrodku tak silne, iż wywołać ono może nie tylko ciężkie schorzenia, lecz nawet śmierć. Noszą oni ze sobą specjalne przyrządy alarmowe, które sygnalizują niebezpieczeństwo zbyt intensywnego promieniowania. Przemysł atomowy w Stanach Zjednoczonych zatrudnia wg oficjalnych danych 250.000 robotników, przy czym zakłady w Hanford, ze względu na znajdujące się w nich ogniwa uranowe, stanowią najważniejszy ośrodek tego potężnego przemysłu.

Mówiłem tu wyłącznie o zastosowaniu energii atomowej dla celów wojennych, gdyż całe to zagadnienie obraca się ciągle wokół tej nieszczernej bomby. Spójrzmy jednak, jak niezmiernie bogate zdobycze otwierają przed światem zastosowanie jej dla celów pokojowych. Już dziś mówi się powszechnie o zastosowaniu ogniw uranowych dla wytwarzania elektryczności. Te potężne elektrownie atomowe będą w stanie zaopatrywać olbrzymie obszary w tani prąd elektryczny, gdyż koszt produkcji elektryczności przy pomocy energii atomowej już obecnie, mimo tak skomplikowanych i kosztownych instalacji okazują się niższe, niż przy zastosowaniu węgla. A przecież nie jest wykluczone, iż w najbliższej przyszłości wyzwolimy energię atomu jakiegoś mniej rzadkiego niż uran pierwiastka.

Podwodny wybuch bomby atomowej w czasie prób na atolu Bikini.

Ogniwa uranowe znajdują też wkrótce zastosowanie w komunikacji morskiej, a nawet kolejowej. Cała trudność polega głównie na dostatecznym odizolowaniu pomieszczeń z ludźmi od tak niebezpiecznego źródła promieniowania, jakim są ogniwa. Na okrętach rozwiązanie tego zagadnienia będzie stosunkowo proste, tak przez zastosowanie potężnych przegród, jak i przez możliwość umieszczenia ogniw na drugim połączonym z okrętem pasażerskim statku bez załogi. Podobnie energia ogniw może być zastosowana w jakiejś olbrzymiej lokomotywie atomowej. Trudniejsza

Kościół katolicki w Nagasaki, którego mury nie wytrzymały działającej bomby atomowej. Odcina się on ostro na tle rumowisk pozostałych po mach drewnianych. W dole widoczne są prowizoryczne baraki zbudowane już po zniszczeniu miasta. Obok opalony pień drzewa.

Albert Einstein

sprawa będzie z pojazdami lżejszymi. Dopóki nie odkryjemy środków nowego zabezpieczenia pasażerów przed śmiertelnościami działaniem promieniowania, dotąd sprawy tej nie będziemy w stanie rozwiązać. Tak samo realizacja komunikacji międzyplanetarnej, choć jest dziś bardzo prawdopodobna, jednak wyklucza w tej chwili możliwość umieszczenia w rakietach napędzie atomowym człowieka.

Energia atomowa znajdzie też wielkie zastosowanie w medycynie, w przemyśle, czy nawet rolnictwie. Trafimy nie tylko rozbić atom zmieniając pierwiastki, lecz i nadawim krótkotrwale własności promieniotwórcze. Te radioaktywne atomy przyciągną nam, wprowadzone w pokarm czy lekarstwo do organizmu, ślady w żywym ciele działanie środków leczniczych, jak i obserwować zmiany organiczne u roślin.

Odkrycie tajemnic atomu otworzy przed ludzkością niekończące się możliwości. Marzenia pozostające dotychczas w sferze fantazji, mogą się nieznadźlugo rzeczywistością. Opanowanie energii atomowej stwarza możliwość przeprowadzenia zmian klimatów, użyczenia pustyni, rozpienia lodów podbiegunowych, a nawet wyprostowania osi ziemskiej. Niezmierzona perspektywa, jakie twierza przed ludzkością energia atomowa, nie są dziś już mrzonką, faktem. Niestety, narzucone im tajemnicy wojskowej utrudniają dążyć w wysokim stopniu pracę nad ustepnieniem ludzkości tych wsparłych zdobyczy nauki. Wszak badania wymagają ciągłej współpracy i wymiany wiadomości między uczonymi całego świata. Ostatnie byskawiczne postępy wiedzy wyniły w dużym stopniu z faktu, iż najwspanialsze uczeni europejscy znaleźli się w czasie wojny w Ameryce, gdzie wraz z badaczami amerykańskimi, pod nieograniczonej pomocy finansowej Stanów Zjednoczonych i Anglii, prowadzili wspólnie swe prace. Nie wiążąc już o tym, że prace badawcze ciągle jeszcze idą głównie w kierunku zastosowania energii atomowej do celów niszczycielskich, otoczenie tajemnicą wszelkich wyników badań zwalnia niezmiernie proces zastosowania jej dla celów pokojowych.

Wkroczyliśmy w erę energii atomowej. Wieć praca w laboratoriach Stanów Zjednoczonych, Anglii, Związku Radzieckiego i Szwecji. Dochodzą pierwsze odgłosy o wznowieniu badań we Francji. Otwierają się przed ludzkością wielkie drogi rozwoju. Energia atomowa może przynieść ludzkości dobrobyt i szczęście. Jednak era ta nie stała się dla świata przekleństwem, muszą na ziemi panować wielkie ideały chrześcijańskie: pokój, wolność i braterstwo narodów.

Stefan Kr.

7 hołdzie jednemu z najlepszych synów

Rodacy!

Ziemi Zachodniej

Odezwa Komitetu Uczczenia Pamięci Karola Marcinkowskiego

trwały grunt pod trwałą współpracę wszystkich czynników społecznych dla odrodzenia Ojczyzny.

Powołując do życia obok innych instytucji przede wszystkim wieko pomne „Towarzystwo Pomocy Naukowej“ otwiera najszerzym warstwom miast i wsi bramy najrozleglejszej oświaty i wiedzy a uzdolnionym synom robotników, chłopów i mieszczan dostęp aż do najwyższych uczelni i tworzy tym samym polską inteligencję Ziemi Zachodnich celowo spośród wszystkich bez wyjątku odłamów społecznych; przykładem zaś swym porusza za sobą naśladowców i zagrzewa w dalszych pokoleniach następców do rozszerzenia własnych zamierzeń.

Dzisiaj rozumiemy jeszcze może lepiej niż niegdyś, że siew Jego obfity przyniósł plon. Czyn Jego zmierzając ku wyrównaniu różnic społecznych, daje początek owej wartości i teźyżnie całego społeczeństwa dzielnie zachodnich, która staje się trwałą i niewzruszoną waleń ochronnym, przeciw wznoszącej się fali bezwzględnej naporu germańskiego, a po długich zmaganiach całego Narodu Polskiego waleń ułatwia ostateczną zwycięstwę, przyśpiesza chwilę wyzwolenia i kto wie, czy nie umożliwia wogóle dzieło trwałej wolności całej Polsce.

Wzywamy całe społeczeństwo Polski, przede wszystkim Zachodniej, do uczczenia obchodami Wielkiego Syna Ojczyzny. Niechaj to nastąpi w listopadzie tego roku. Niechaj nie będzie zakątką na ziemiach naszych, któryby w setną rocznicę jego zgonu o nim zapomniał.

Blizsze szczegóły obchodu poda Komitet Organizacyjny później. Poznań, we wrześniu 1946 r.

Komitet Uczczenia Pamięci Karola Marcinkowskiego KOMITET HONOROWY

Mgr Jerzy Grosicki — wicewojewoda poznański, p. o. wojewody, ks. Walenty Dymek — arcybiskup Metropolita Poznański, gen. Witold Strażewski — Dowódca Okr. Wojsk. Poznańskiego, Czesław Leszczyński — prezes Sądu Apelacyjnego, mgr Karol Strzałkowski — kurator Okr. Szkolnego, mgr Stanisław Sroka, prez. st. m. Poznania, Z. Piękniewski — przewod., WRN, Franciszek Kowalewski — przewodniczący MRN, Wojciech

Trampczyński, obywatel honorowy stoł. m. Poznania, prof. dr Stefan Błachowski, rektor Uniwersytetu Poznańskiego, prof. dr Józef Górski — rektor Akademii Handlowej, prof. dr Ignacy Hoffman — dziekan Wydz. Lek. UP, prof. dr Zygmunt Lisowski — prezes Poznańskiego Tow. Przyjaciół Nauk., prof. dr Adam Wrzosek — prezes Komisji Lekarskiej Pozn. Tow. Przyj. Nauk.

KOMITET ORGANIZACYJNY

Prezes: dr med. Tadeusz Szulc. Wiceprezesi: prof. dr med. Karol Jonscher — prezes Poznańskiego Towarzystwa Lekarskiego, ks. dr Jan Kanty Noryśkiewicz — kanonik honorowy Kapituły Archikatedralnej, red. Henryk Śmigieński — prezes Zw. Zaw. Dziennikarzy RP, Oddział Wielkopolski.

Sekretarz Generalny — dr med. Bolesław Piechowski (Biuro: Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 29, Izba Lekarska Pozn., tel 66 60).

Skarbnik: dr med. Seweryn Chmielewski.

Sekretarz zarządu: Stanisław Andrzejewski.

Dr med. Ludwik Babiak, — nac. Wydz. Zdrowia, Zarz. Miejsk. miasta Poznania, dr Józef Ceptowski — insp. lekarski, dr Gwido Chmarzyński — dyrektor Muzeum Wielkopolskiego, dr med. Tadeusz Frąckowiak — prezes Sekcji Lekarzy

ZZPSZ Okręg Wlkp. dr med. Józef Jankowiak — komisarz Izby Lekarskiej Poznańskiej, Stefan Kalamański — prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Antoni Katarzyński — naczelnik Urzędu Informacji i Propagandy na m. Poznań, Edward Kujaciński — dyrektor Bazaru Poznańskiego, dr Zygmunt Latoszewski — dyrektor Teatru Wielkiego, ks. Hieronim Lewandowski — proboszcz parafii św. Wojciecha, Jerzy Machowski — prezes Koła Medyków UP, mgr Czesław Ożarzewski — naczelnik Wydz. Szkół Średnich Kur. Okr. Szkoln. dr med. Aleksander Schreiber — wiceprezes Izby Lekarskiej Poznańskiej, Alfred Sikorski — nac. progr. Rozgl. Poznańskiej Pol. Radia, prof. dr Adam Skatkowski — prof. Uniwersytetu Poznańskiego, doc. dr Kazimierz Stojalowski — delegat Rady Wydziału Lekarskiego UP, Stanisław Strugarek — kierownik Oddz. Kultury i Sztuki Zarz. Miejsk. stoł. m. Poznania, Leon Szczurkiewicz — decernent finansowy Zarz. Miejsk. stoł. m. Poznania, dr med. Michał Śmigieński, dr med. Stefan Wrzyszczyński — prezes Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia, dr med. Józef Zaroski — naczelnik Wydz. Zdrowia, Urz. Woj. Poznańskiego.

Z cyklu: Cuda Ziemi Odzyskanych

Miejscowości powiatu międzyrzeckiego

Piękna jest ziemia międzyrzecka. Rozległa równina pokrywająca w przeważającej części ostępy leśne, przy

czym obok drzew iglastych poważną część zajmują także liściaste.

Las nie zna granic dla swej zaborczości. Podchodzi więc do przedmieść miasteczek, inne okala zamkniętym kręgiem, wąskim parowem przepuszcza pociągi.

W lasach kryją się tafle licznych jezior. Wyjątkowa jak na ziemię Lubuską jest tu ich obfitość, bo sześćdziesiąt osiem i wyjątkowo oryginalne noszą miana. Z największych jedno nazywa się po prostu Chłop, inne Rybajady, jeszcze inne Mokrylutolec.

Zarówno Obrą jak i Paklica są poprzerywane podłużnymi rozlewiskami jezior. Szczególnych wrażeń dostarczyć może kajakowcowi wycieczka z Międzyrzecza do Paradyża. Niemal równoległe do tymczasowej granicy z okroś 1919—39 ciągnie się łańcuch rozmaitej wielkości i kształtu jezior, które dzielą dawne ziemie wielkopolskie od lubuskich.

Łańcuch urywa się razem z obniżeniem terenu, w pobliżu nadwarciańskiej Skwierzyny.

Ziemia międzyrzecka nie jest jednolitą w ukształtowaniu swej powierzchni. Oprócz dolin towarzyszących rzekom i rzeczkom spotykamy także wyniosłości grupujące się zwłaszcza koło trzech miejscowości Międzyrzecza, Brójca i Peczewa. Ku południowi teren wyraźnie się podnosi, by przejść w pagóry śląskie.

Sam Międzyrzecz leży w środku wglebienia, które było dnem jeziora istniejącego już w okresie trzeciorzędowym. Pół uprawnych jest mało. Choć więc pod okupacją niemiecką i teraz rolnictwo było najważniejszym zajęciem mieszkańców, ziemie te są przeznaczone raczej na okrug przemysłowy, a zwłaszcza tkacki.

Rozległe łaki i pastwiska zapewniały w 1837 roku pasze dla 14 tysięcy sztuk bydła i 65 tysięcy owiec. Stopniowo stan się pogarszał tak, że powiat należał do najmniej zamożnych powiatów wielkopolskich pod okupacją niemiecką.

Ziemia międzyrzecka ma ponad 150 wsi i osad. Nacisk niemiecki w XIX wieku doprowadził do zrównania liczby parafii katolickich i protestanckich (po 11). Niektóre kościoły w miasteczkach i wsiach zasługują na bliższe rozpatrzenie. Toteż odbywając podróż wokółna, spotykamy się z następującymi zabytkami.

W Starym Dworze, 12 km na południowy wschód od Międzyrzecza, który należał do klasztoru paradyżańskiego mamy kościół katolicki św. Wincentego, pochodzący z okresu późnogotyckiego. Jest to budowla z cegły, otynkowana od wschodu, od zachodu zaś z niewykończoną ostercemnie wieżą. Najstarsze są mury z kolumnami, oba ołtarze boczne i kazalnica pochodzą z pierwszej połowy XVIII w. W skarbcu była tu srebrna monstrancja z trzema kontygnacjami.

Ciąg dalszy na stronie 7-ej.

Goering wymuszał miliony

Goeringowa za grube sumy „zwalniała“ więźniów z obozów koncentracyjnych

NORYMBERGA (PAP-ms). Międzynarodowy Trybunał Wojenny w Norymberdze udzielił na prośbę kapłana więziennego oczekującym na wyrok przestępcom zezwoleń na widzenie się z żonami. Żony przestępców będą mogły znajdować się jedynie w sali pałacu sprawiedliwości. Regulamin widzenia jest bardzo ostry. Rozmowy odbywać się będą mogły w obecności obrońcy niemieckiego i strażnika. Żony Rosenberga i Franka wyraziły oburzenie z powodu ostrego regulaminu i zażądały chwili spokoju.

Sprawdzenie żony Kaltenbrunnera napotyka na trudności, jest ona bowiem internowana. Emma Göring przybyła do Norymbergi przed kilku miesiącami wraz z córką, która jednak nie uzyskała pozwolenia na widzenie się z ojcem. W najbliższych dniach przybywają żony Jodla i Ribbentropa.

Sąd aliancki w Norymberdze do-

wiedział się niedawno, że żona Goeringa odgrywała rolę pośredniczki przy wymuszaniu przez Goeringa milionów marek okupu od więźniów obozów koncentracyjnych i prowadziła ksiązkowość Goeringa, dot. „czarnych pieniędzy“. Ona też miała krewnych więźniów powiadomić telefonicznie, że ofiarowany okup przyjęto i więźniowie zostaną uwolnieni.

Informacje nadeszły do sądu norymberskiego wymieniają, że Goering i jego żona dzięki tym interesom zrobili majątek, przy czym „Emmi“ zatrzymała dla siebie większą część klejnotów, złote papierośnice itp. Dotychczas nie zdołano stwierdzić, jaki był zasięg owego handlu żywym towarem, prowadzonego przez Göringów.

Wymuszania nie ograniczały się jedynie do pojedynczych osób, ale obejmowały także wielkie firmy przemysłowe. Jak wynika z aktów oskarżenia, Goering w 1937 r. objawił na-

gle wielkie zainteresowanie dla fabryki papierosów Remtsma. W następnych pięciu latach „dochody“ jego z Remtsma wyniosły 5.901.000 marek. Przypadkowo umorzone zostały trzy procesy podatkowe Remtsma, które znów „przypadkowo“ wytoczone zostały równocześnie i dotyczyły 12 milionów marek. Na pytanie sędziego śledczego, Goering przyznał, że od czasu do czasu zwracał się do fabryk, pracujących dla przemysłu wojennego, zwłaszcza fabryk samolotów, o przekazanie na jego prywatny rachunek bankowy „mniejszych sum“. Owe małe sumy, które otrzymał, w jednym tylko roku wyniosły nie mniej jak 1.850.000 marek. Niektóre wpływy na rachunku bankowym Goeringa wprawiły sojuszników w zdumienie. Od niejakiego Hermann, wydawcy pism ubezpieczeniowych, otrzymał w pierwszych latach wojny milion marek. Czym Goering zagroził owemu człowiekowi, władze sojusznicze nie zdołały stwierdzić.

Przeważające dni Bydgoszczy

w oczach Angielki miss Baker Beall

VII

łożenie tych wszystkich biednych i nierówności było straszne; gdy wróciła do swoich bezdziałnych wędrowników, znajdowali swe mieszkania oświetlane, tak że byli bez domu i pieniędzy. Oczywiście wracali do dartych ubraniach i w zniszczonym obuwiu, lecz żadne prośby nie były Niemców do oddania im części z ich własności. Pewna matka z ośmioletnią córeczką była o możliwość zabrania bielizny, sważ to, co miały na sobie, podły od znajomych, lecz urzędnik wiedział: „nie dam nawet jełkoszuli“, i wypędził je z biura. Wypadków były tysiące. Każde mógł odmówić sobie czegoś, przychodził z pomocą, lecz ta możliwość ta wyczerpała się, i nikt zaś uległy pogorszeniu, gdyż nie obrabowali Czerwony Krzyż, nadesłanych do rozdania. oszczędzono nawet rannych Pow; gdy ludność miasta dowiedzia się, że ranni leżą w szpitalu ołdodze, często przykryci jedynie nym piaseczem, posłała im bie-

liznę i okrycia, wyzbywszy się tego dla ich dobra, lecz wkrótce była zmuszona zaniechać tej akcji, ponieważ Niemcy zabierali te rzeczy dla siebie. W Poznaniu „Caritas“ otrzymała pomoc dla tych biednych, lecz Niemcy zajęli magazyn i wszystko zabrali.

Robiono w Bydgoszczy wszystko, ażeby zetrzeć polski charakter miasta. Pod koniec października, kiedy już napłynęły tysiące, Niemcy pewni byli owej liczbowej przewagi i przeprowadzili spis. Urządzili go w ten sposób, że Niemcy mogli przeprowadzić rejestrację bardzo szybko, lecz Polacy nie dali się odstraszyć — wielu stało w ogonkach od 9-tej lub 10-tej do 5-tej lub 6-tej po południu. Sama stałam trzy i pół godziny, a kiedy okazało się, że wszystkich tego dnia nie załatwią, (a była to sobota) rozdano formularze do wypełnienia w domu. Wynik był jednak bardzo się Niemcom nie podobał, wykazał bowiem, że Polacy stanowią jeszcze ciągle 80% ludności.

Niewątpliwie wysiedlanie zmniejszało ten procent, lecz kiedy w Poznaniu warunki bardzo się pogorszy-

ły i wielu uchodźców przybyło stamtąd do Bydgoszczy, miało to pewien wpływ na stosunek ludności. W naszej kamienicy były trzy osoby z tych nieszczęśliwych uchodźców: starsza pani — wdowa, córka niezamężna i dziesięcioletnia wnuczka. Owa pani nie odważyła się w Poznaniu położyć do łóżka przez 3 tygodnie; w końcu wraz z dzieckiem przeniosła się z pomocą córki do Bydgoszczy, lecz bez grosza i bez dostatecznej odzieży. Na 9 tygodni przed moim wyjazdem z Polski, córka jej i synowa znalazły się w obozie koncentracyjnym pod Poznaniem i każdego dnia oczekiwały wywiezienia w nieznane w jednym z tych śmiertelnych nieopalanych pociągów. Wszystkie oczywiście co posiadały, zabrano im, tak że miały jedynie suknie, w których je aresztowano. Warunki ich były straszne: wilgotna podłoga, cienka warstwa słomy jako postanie, za dnia temperatura 80 C., która w nocy opadła, jedzenie wydawane w głodowych porcjach. Rządki miały ranek, w którym by z kwatery nie wyrzucano zmarzniętego ciała dziecka. Gdyby mężowi jednej z tych pań nie udało się za wysoką cenę przemycić trochę żywności, prawdopodobnie zginęłyby z głodu.

Jednakże nadzieja i wiara Polaków w tej części kraju były tak silne jak na początku wojny, a ich wiara

w Anglię tak wielka, że nieraz mnie to przerażało. Pewien stary prawnik i jego żona zostali wyrzuceni z Bydgoszczy, pozbawieni wszelkich środków do życia; pozwolono im jedynie zabrać sypialnię. Udałam się, aby ich pożegnać i dodać nieco otuchy. Stary człowiek powiedział: „Tak, wiemy, że Polska powstanie na nowo. Anglia obiecała a wątpię w jej słowo i honor byłoby to wątpić w miłosierdzie Boże“.

Inny znajomy, lekarz, w średnim wieku, który wraz z żoną był w takim samym położeniu, powiedział do mnie: „Zwątpić w Anglię, byłoby to zwałpąć w Boga“. Pewna zaś znajoma rzekła: „My wiemy, że Polska będzie znów żyła i silniejsza niż kiedykolwiek, lecz my tego już nie zobaczymy“. Słowa jej były prorocze, gdyż w kilka dni później, 21 października, została wraz z mężem i jedynym synem aresztowana; nie mieliśmy możliwości wpaść na ich ślad, lecz byli wszelkie dane po temu, że zostali zamordowani. Ich dom następnego dnia splądrowano i skonfiskowano z całym dobytkiem.

Wiara w Polskę jest silna, lecz wiara w własne przetrwanie zamiera lub już zamarła. „Nas tu już nie będzie, ale Anglia dała swoje słowo i Polska znów powstanie“. Daj Boże, by Anglia nie zawiodła tej wiary.

Thum. Andrzej Bucowski

Kalendarzyk

Niedziela, 15 września.
Katolicki: MB Boł.
Słowiański: Budzigniewa.
Historyczny: 1697 Koronacja Augusta II w Krakowie.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumery i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami, tel. 24-29).

* Zebranie naukowe Bydgoskiego Oddziału Polskiego Tow. Przyrodniczego im. Kopernika odbędzie się 17 bm. o godz. 19 w sali wykładowej Państw. Instyt. Nauk. Gosp. Wiejskiego (plac J. Weysenhofa 11). Referat prof. dr L. Garbowskiego na temat: „Symbioza zwierząt z mikroorganizmami roślinnymi”.

* Uwaga członkowie Polskiego Zw. b. Węźników Polit. Zebranie informacyjne odbędzie się w piątek, 20 bm. o godz. 18 w sali OKZZ (Strzelnica). Obecność wszystkich członków Zw. obowiązkowa.

20-lecie znanej firmy bydgoskiej

Jak się dowiadujemy, obchodzi znana na tutejszym gruncie firma Stanisław Jankowski, księgarnia i skład materiałów piśmiennych, w dniu 15 bm. jubileusz 20-letnia istnienia firmy.

Jest to jedna z pionierskich polskich firm, które Bydgoszcz, po jej przemianach przez 150-letnią niewolę przywróciły dawny polski charakter a przez rozpowszechnianie książek polskich, nosły oświatę wśród ludu. Z okazji uroczystości złożyła firma u nas dar na najbiedniejszych miasta w wysokości 1.000 zł.

Podniosła uroczystość poświęcenia statuy Matki Boskiej przy kościele św. Trójcy

W święto Narodzenia N. Marii Panny przeżywała parafia św. Trójcy podniosła uroczystość poświęcenia statuy Matki Boskiej, zburzonej 1. 3. 1940 r. przez barbarzyńskich hitlerowców, a obecnie odbudowanej staraniem ks. prob. radcy Skoniecznego i Komitetu Odbudowy z prez. p. Kruszczyńskim na czele. Po solennej sumie wyruszyła procesja z kościoła św. Trójcy na cmentarz kościelny przed statua. Do wjelotyśnej rzeszy wiernych wygłosił ks. prob. Skonieczny podniosłe przemówienie i dokonał aktu poświęcenia statuy. Odmówiono akt poświęcenia się Niepokalanemu Sercu NMP i odśpiewa-

Sprawca katastrofy samochodowej i kalectwa dwóch przechodniów przed sądem

BYDGOSZCZ (re). W dniu 11 lipca br. ulicą Król. Jadwigi przejechał samochód ciężarowy marki „Bedford” prowadzony przez szofera zatrudnionego w UPT Dytkiewicza Ryszarda. W pewnym momencie przed ul. Łokietka kierowca samochodu na skutek dużej szybkości i podniecenia alkoholowego nie panując nad samochodem, najechał na pechających wózek Edmunda Matusiaka i Zenona Latowskiego. Samochód zarzucił, wpadł na chodnik i najechał przechodzącego w tym czasie Antoniego Warczaka. W wyniku katastrofy u Matusiaka stwierdzono złamanie I, II i III kości śródstopia, a u Warczaka złamanie obojczyka. Ponadto ofiary nieostrożnej jazdy doznały dotkliwych ogólnych obrażeń. Winę szofera zwiększył fakt natychmiastowej ucieczki.

W krótkim czasie MO na podstawie zanotowanego przez jednego ze świadków numeru samochodu ustali-

ła nazwisko kierowcy — Dytkiewicza który został pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Przeciwko wymienionemu odbyła się rozprawa karna. Dytkiewicz o-

świadczył na swoje usprawiedliwienie, że szybkość samochodu w tym czasie wynosiła 35 km na godzinę i że jezdnia była wyjątkowo śliska. Pijany nie był, gdyż wypijał stale z powodu szkorbutu tylko 50 g wódki. Po zbadaniu szeregu świadków sąd uznał osk. winnym zarzuconego mu czynu i skazał Dytkiewicza na rok więzienia.

Ostatni dzień Pomorskiej Wystawy

W dzisiejszą niedzielę spodziewany jest wielki napływ zwiedzających Pomorską Wystawę Przemysłu, Rzemiosła i Handlu. Jest to ostatni dzień udostępnienia Wystawy dla publiczności. W poniedziałek teren Wystawy będzie zamknięty a poszczególne stoiska i pawilony będą stopniowo demontowane.

W ostatnim dniu firma Fr. Lewandowicz (Inowrocław) demonstrować będzie wyrób cukierków, które następnie rozdane zostaną dzieciom. A więc jak najwięcej dzieci w dzisiejszą niedzielę na Wystawę. Starsi

będą mieli również atrakcję — będzie nią o godz. 12 min. 30 matinee z kawiarni „Artystów” a o godz. 17 min. 30 koncert zwiększonej orkiestry kol. pod batutą Henryka Prejbisza. Wieczorem ostatni taniec na terenie Wystawy. Wszyscy spotykamy się więc dzisiaj na Wystawie!

UROCZYSTE ZAMKNIĘCIE WYSTAWY

W dzisiejszą niedzielę o godz. 16 odbędzie się w sali OKZZ (Strzelnica) uroczyste zamknięcie Pomorskiej Wystawy w Bydgoszczy. Na program akademii złożą się poza częścią koncertową (orkiestra kolejowa pod batutą H. Prejbisza), przemówienia: prezydenta m. Bydgoszczy, przedstawiciela Komitetu 600-lecia, przewodniczącego Sekcji Wystaw. oraz delegata Ministra Przemysłu — dyr. Departamentu p. Gedego. Poza tym ogłoszony zostanie spis wystawców, którzy decyzyjną jury Wystawy otrzymali wyróżnienia w formie medali i dyplomów.

Abonujcie IKP

Parnell w nowym programie

Reprezentacyjny polski balet Parnella w całym zespole najwybitniejszych tancerek i tancerzy wystąpi w sali OKZZ (Strzelnica) w sobotę, 21 o godz. 17 i niedzielę, 22 bm. o g. 19-tej.

Całkowicie nowy program jest rewelacją! Nigdy dotychczas w Polsce powojennej nie było podobnie wspaniałych poematów tanecznych o rozpiętości tematu wręcz zdumiewającej.

Program składa się z trzech części. Pierwsza obejmuje nowe kompozycje na tematy polskie. A więc bajecznie kolorowy „Lajkonik Krakowski” w-g drzeworytu Skoczylasa, kapitalną groteskę „Świr, świr za kominem”, uroczę „Zaloty na wsi” i wielki balet obrzędowy „Wesele chłopskie”. Część druga przenosi nas

Z APROWIZACJI

Wydz. Apr. i Handlu m. Bydg. podaje do wiad., że w czasie od 16 do 22 bm. w Bydg. będzie wydawany na karty zaopatrz. z wrześ. chleb żytny z 20% domieszką mąki kukurydzianej, a mjan.: na karty kat. I na odc. 44, 45, 46, 47; kat II na odc. 42, 43, 44; kat. III na odc. 42, 43, 6; kat. IR na odc. 42, 43, 44; kat. IIR na odc. 5, 6; karty dod. „C” na odc. 5, 6 — po 0,5 kg.

Wydz. Apr. i Handlu m. Bydg. podaje do wiad., iż pos. kart dod. „C” z września mogą w dniach od 16—19 bm. otrzymać na kup. 11 po 200 g masta we wszystkich filiach Okr. Miecz. Spółdz.

Równocześnie wzywa się Kupców branży mleczno-nabiałowej do podjęcia asygnat towarowych w dn. 17 bm. pokój 23.

Wydz. Apr. i Handlu m. Bydg. komunikuje, że zarejestrowani posiadacze kart opał, mogą pobrać od dnia 16—20 bm po 150 kg węgla lub brykietów na kup. „B”, dołączając odc. 37 karty żywn. I kat. prac z sierpnia. Na składzie Burzyński, Sienkiewicza 34 od nr 1—600, Pom. Sp. Węgl. Rycerska 22 od nr 1—550 i Kujawska 19 od nr 1—500, Szlak-Dąbrowski, Rycerska 22 od nr 1—400 i Ks. Skorupki 33 od nr 1—200, „Elabor”, Chodkiewicza 19 od nr 1—700, „Społem”, Piłsa XI od nr 1—400, „Petow”, Świecka 14 od nr 1—500. Ważne są numery rejestr. danego składu. W dniu pobierania opału składy będą czynne od g. 8 do 17 z przerwą obiadową od 12 do 13.

Apel do społeczeństwa katolickiego miasta Bydgoszczy

Jako nowy gospodarz prastarej Fary bydgoskiej, tego najpiękniejszego zabytku starej Bydgoszczy, zwracam się z gorącą prośbą do wszystkich Przyjaciół, Znajomych, jak i całego katolickiego Społeczeństwa m. Bydgoszczy, a szczególnie do swych byłych uczennic i uczniów, o pomoc finansową dla odbudowania i odrestaurowania Fary i Klarysek tych najcenniejszych klejnotów archi-

tektury polskiej naszego miasta.

Obydwa kościoły oraz budynki parafialne, ciężko ucierpiały w czasie działań wojennych. Na razie zostały tylko częściowo dachy naprawione, na co kasa kościoła zaciągnęła kredyt w wysokości 250.000 zł. Aby móc zobowiązania pokryć i wspomniane zabytki doprowadzić do dawnej świętości wyciągam rękę o pomoc do całego katolickiego Społeczeństwa m. Bydgoszczy.

Ofiary proszę kierować do kasy kościelnej przy Farze względnie na konto odbudowy Fary w KKO-Miasto (lub też redakcji Ilustrowanego Kuriera Polskiego, Bydgoszcz, Marsz. Focha 20).

Ks. Franciszek Ksawery Hanelt.

Z notatnika reportera

Kto ukradł? Z terenu Warsz. Samochod. Państw. Wytwórni Prochu w Legnowie, skradziono 4 koła samochodowe. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi MO. (zz)

Nieznany złodziej domowy. Z mieszkania Józefy Drozdowskiej, zam. przy ul. Mjńskiej 14 nieznan sprawca wyniósł garderobę poszkodowanej, a nadto okradł Drozdowską z gotówki, zegarka i dokumentów. Straty wynoszą około 100 zł przedwojennych. (zz)

Dziś clou sezonu sportowego!

Ostatnie szczegóły o meczu BTW—Prasa

Jak już ostatnio podaliśmy, zespół Prasy wzmocniony został poważnie doskonałym Czachowskim z PAP oraz wlece utalentowanym Jaskulskim z IKP. Drużyna BTW czyni wszystko, aby zespół był zgrany i zdolny do przeprowadzenia skutecznych akcji. Podniosła ona wartość bojową swego zespołu wystawiając

dotąd gracza tej miary, co Dratwiński.

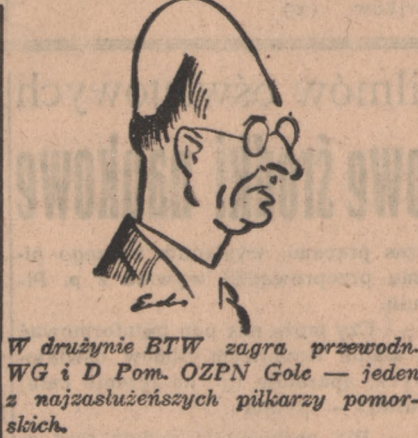
Zabezpieczając się na wypadek

Red. Drygałowa — przewodniczącą KNNPRD, gotowa jest w każdej chwili zaopiekować się kontuzjowanymi graczami, a równocześnie ukarać sprawcę kontuzji.

Na mecz zapowiedział swoje przybycie zasłużony działacz sportowy dyr. Woj. Kom. WF i PW Marcin Matuszewski. Ma on nadzieję, że odkryje jakiś niezwykły talent piłkarzki.

W drużynie BTW zagra przewodn. WG i D Pom. OZPN Gole — jeden z najzasłużniejszych piłkarzy pomorskich.

ewentualnych kontuzji, dziennikarze mobilizują specjalną służbę sanitarną z red. red.: Drygałową, Brandeburawą Kłodzińską, Wrochno, Juchniewiczówną i in. na czele.

Jasnowidzową redakcyjnemu IKP udało się wejrzeć w myśli czołowych graczy rywalizujących zespołów. Oto one:

Red. Czachowski: Jestem w pełni

Czołowi gracze dzisiejszych rywali. Od lewej red. Małycha, red. Kruszon, Kotlarek i Lehman zapowiadają, że dołożą wszelkich sił, aby szale zwycięstwa przechylić na stronę swoich drużyn.

formy i wierzę, że o ile tylko dostregnę piłkę, uda mi się strzelić bramkę.

Dyr. Marchlewski: Drużyna nasza jest nastawiona bojowo. Chcemy odnieść zwycięstwo.

Red. Dunjń: Obrona Prasy będzie miała ciężkie zadanie, żeby uniesko dliwić bombardierów z BTW. Myślę jednak, że damy sobie radę.

Kotlarek: Drużynę naszą (BTW) cechuje wielkie zgranie. Jest to czynnik bardzo ważny. Chcemy wygrać.

Red. Kłyszynski: Jeżeli wytrzymamy tempo gry w pierwszej fazie, możemy wygrać wysoko. Ale... piłka jest okrągła.

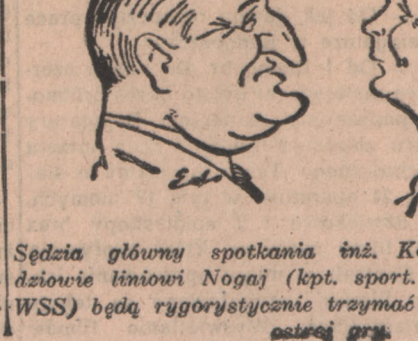
W numerze dzisiejszym zamieszczamy sylwetki kilku popularnych graczy obu zespołów sędziów oraz przewodniczącej KNNPRD (Komitet Niesienia Natychmiastowej Pomocy Rozbitym Dziennikarzom). Pozwolą

Red. Jabłoński — sprawozdawca sport. IKP chce wykazać, że potrafi nie tylko kopać ale i... pisać.

Red. Dunin — kpt sport. a równoc. obrońca drużyny Prasy — będzie miał ciężkie zadanie z bombardierami ataku BTW.

Sędzia główny spotkania inż. Kochański — prezes Pom. OZPN i sędziowie liniowi Nogaj (kpt. sport. Pom OZPN-u) i Przybysz (przew. WSS) będą rygorystycznie trzymać obydwie zespoły, aby nie dopuścić do ostrej gry.

one licznie zebrany kibicom BTW i Prasy celowo i świadomie dopingować poszczególnych zawodników, a równocześnie zgłaszać pretensje do odpowiedniej instancji sędziowskiej. Pamiętajmy! Dziś, w niedzielę, 15 bm. o godz. 11 na Stadionie Miejskim w Bydgoszczy gwóźdź sezonu sportowego — spotkanie piłkarskie Odboye BTW contra Prasa!

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI
Niedziela, godz. 16: Moja siostra i ja; godz. 19.30: Szesnastolatka. Poniedziałek: Szesnastolatka. Wtorek: premiera: Szczęśliwe dni.

MUZEUUM MIEJSKIE (Al. 1 Maja 4)
Otwarte codziennie w godz. od 11 do 14, w niedzielę i święta w godz. od 10 do 14.

WYSTAWA GOSPODARCZA
Otwarta codziennie od g. 9 do 23.

POMORSKI DOM SZTUKI
Wystawa Okręgu Poznańskiego - Związku Polskich Artystów Plastyków, otwarta codz. od 10 - 13 i od 15 - 18. Wstęp 5 zł.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY
Komenda miasta M. O. 23-47
Pogotowie Ratunkowe 10-00
Straż Pożarna 11-11
Międzyzmiastowa 00

DYŻURY APTEK
Centralna, Al. 1 Maja 27, tel. 23-14
Pod Złotym Orłem, Stary Rynek, tel. 19-31.

TORUŃ

Pododdział IKP - Łazienna 18

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ
Niedziela: Major Barbara. Poniedziałek: Major Barbara.

DYŻURY APTEK
Kopernika, Rynek Nowomiejski 13, Św. Anny, Mickiewicza 98.

Wydział Aprop. i Handlu w Toruniu wyjaśnia, że podana tabela w sprawie przydziałów art. dzianych stała się nieaktualna, ponieważ faktycznie przydzielona ilość tych art. nie odpowiadała zapotrzebowaniu tabeli. Urząd Wojew. Pom. zatwierdził nową tabelę zestawów, która przedstawia następująco: tabela posiada 6 kategorii, przy czym na I przypada: 1 koszula męska, 1 kalessony długie, 1 kalessony krótkie, 2 pary skarpet i 1 pończochy damskie. Na II - 1 koszula, 1 kalessony długie, 1 swetr męski, 2 pary skarpet i 1 para pończoch damskich. Na III - 1 kalessony długie, 2 pary kalessonów krótkich, 1 reformy damskie, 1 swetr damski, 2 skarpety męskie i 1 para pończoch damskich. Na IV - 2 pary kalessonów krótkich, 1 komplet damski, 1 swetr damski, 1 para pończoch damskich. Na V - 2 koszule męskie, 2 skarpety męskie. Na VI - 2 pary kalessonów długich, 1 para krótkich, 1 reformy damskie, 2 pary skarpet męskich i 2 pary pończoch damskich. Cena poszczególnych kategorii wynosi: I - 482 zł, II - 619 zł, III - 691 zł, IV - 630 zł, V - 390 zł, VI - 579 zł. Wartość poszczególnych artykułów jest następująca: koszula męska - 21 punktów, kalessony długie - 10, krótkie - 7, komplety damskie - 21, reformy damskie - 7, swetry męskie - 7, damskie - 7, skarpety męskie - 2 i pończochy damskie - 4. Przydział zestawów odbędzie się za pośrednictwem zakładów pracy, które winny wyciąć kupony kontrolne z zarejestrowanych kart odzież. swoich pracowników z rejestr. na miesiąc sierpień i nakleić jedną stronę kup. na listę imienną pracowników zakładu. Przygotowane w ten sposób listy złożyć należy w Wydziale Aprop. i Handlu ZM pok. 157.

Wyplata zasiłku wojakowego za m. lipiec. Zarząd Miejski w Toruniu Wydział Wojsk. zawiadamia, że wyplata się obecnie zasiłki wojsk.: 1. rodzinom, których żywiciele odbywają obecnie czynną służbę wojskową, 2. rodzinom żołnierzy przebywających w obozach repatriacyjnych za granicą, 3. rodzinom żołnierzy przebywających za granicą, 4. zdemob. żołnierzom WP. Osoby uprawnione do podjęcia zasiłku wojsk. winne zgłosić się w czasie do 18 bm. celem podjęcia należności. Przy podejmowaniu wypłaty należy przedłożyć oświadczenie o przyznaniu zasiłku, a zdemobilizowani i żony bezdzietne poza tym kartę rejestracyjną Urzędu Zatrudnienia. (Rf)

Komenda Ośrodka Harcerzy w Toruniu rozpoczyna w dniu 15 bm. rok pracy harcerskiej. Uroczystości rozpoczyna się mszą św. w kościele Chrystusa Króla o godz. 9. Po nabożeństwie młodzież wysłucha przemówień przedst. władz, wojska i komendantów harc., po czym nastąpi poświęcenie i wręczenie sztandaru pierwszej drużynie. (Sztandar ten przechowywany był podczas okupacji w Toruniu). O godz. 10.45 defilada. W godzinach popołudniowych odbędzie się ćwiczenia polowe. Uroczystości zakończą się rozpaleniem ogniska i wręczeniem nagród najlepszym drużynom za rok 1946. (Rf)

Sankcje karne za uchylenie się od obowiązku składania zaległych świadczeń rzeczowych

BYDGOSZCZ. W Urzędzie Woj. Pomorskim odbyła się odprawa pow. referentów świadczeń rzeczowych. W obradach udział wzięli dyr. Dep. Min. Aprop. i Handlu.

W związku z wydaniem przez Rząd dekretu o zniesieniu świadczeń rzeczowych rolnicy poczęli ociągać się ze zdawaniem zaległości. Wobec powyższego referenci pow. oraz podlegli im pracownicy muszą podwoić wysiłki, aby nasze województwo nie zostało zepchnięte z produkujecego w tabeli krajowej miejsca.

W związku z likwidacją systemu świadczeniowego 80% zatrudnionych w sprawie świadczeń sił otrzymało wypowiedzenie stosunku służbowego na dzień 30 bm. Jedynie 180 ludzi zajmie się zlikwidowaniem spraw dotyczących realizacji świadczeń.

Jak wynika ze sprawozdań poszczególnych referentów, niemal w każdym powiecie pozostają do zdania Państwu poważne ilości zboża i ziemniaków, mięsa i mleka. Referenci zwrócili się wobec tego z prośbą do władz o przedłużenie terminu redukcji. Daloby to możliwość sprawniejszego przeprowadzenia akcji i przyspieszenia odstawy ostatnich zaległości.

W odpowiedzi dyrektor Depart.

świadczeń Rzeczowych zwrócił uwagę na fakt, że kierownicy referatów nie przygotowali się do pokierowania akcją i nie stanęli na wysokości zadania. Zorientowanie się w istniejących na ich terenach przeszkodach i trudnościach, należyte współdziałanie z spółdzielniami i mleczarniami, pouczenie rolników i odpowiednie wykorzystanie pracowników, zorganizowanie punktów zsypu i magazynów, musi dać pozytywne rezultaty. Rozpoczęta z dn. 25 sierpnia realizacja ściągania zaległości świadczeń nie została - za wyjątkiem kilku powiatów - wykonana. Tym niemniej

termin 1 grudnia musi być w odstawi zaległości w zbożu i ziemniakach dotrzymany. Wyprowadzenie zaległości świadczeń w mleku i mięsie musi być bezwzględnie utrzymane w terminie do 20 bm.

Rolnicy, zalegający z odstawa świadczeń za rok 1945-46, którzy nie zastosują się do zarządzeń ref. pow. ulegną sankcjom karnym. Jeżeli w ciągu 14 dni po doręczeniu nakazu zaległe świadczenia nie zostaną uregulowane, należy za pośrednictwem władz karno-administracyjnych nakładać grzywny w wysokości 50-3.000 zł - aż do wywiązania się z obowiązku.

W sprawie zatrudnienia zredukowanych pracowników aparatu świadczeniowego, dyrektor zwrócił się centralnie do PCH i Zw. Samopom. Chł. i zleca również Woj. Wydz. Aprop. i Handlu rozpatrzyć ten problem na terenie województwa.

WŁOCŁAWEK

Redakcja i administracja, Plac Wolności 17, tel. 17-81

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
Niedziela: Balet Parnella.

Wydział Aprop. i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, że od 16 do 20 bm. na karty zaopatrzenia z września sprzedawane będą nast. artykuły: cukier - kat. I prac. odcinek nr 11 po 0.5 kg, cena 7,60 zł; kat. II nr 12 po 0.4 kg, cena 6.10; kat. I rodz. nr 13 po 0.25 kg, cena 3.80 zł; D nr 12 po 0.25 kg, cena 3.80 zł; M nr 15 po 0.25 kg, ceną 3.80 zł; herbata kat. I prac. nr 24 po 0.02 kg, cena 12.20 zł; kat. II nr 37 po 0.015 kg, cena 9.15 zł; kat. I rodz. nr 38 po 0.010 kg, cena 6.10 zł; mydło do prania kat. I prac. odcinek nr 25 po pół kawalka, cena 3.90 zł; papierosy kat. I prac. odcinek nr 38 po 100 sztuk, cena Wolność 2 zł za sztukę, Bałtyk 3 zł za sztukę. (f)

Prezydium MRN uchwalilo powołać stałą Kom. Kontr. MRN w następującym składzie: przewodn. H. A. Szwarz, zastępca Wł. Majchrzak, członkowie: Zakrzewski, Sieradzian, Zimecki, Kuligowski, Twardowski, Wolny, Pracki, Bartosiewicz, Ochmański, Guzowski, Markowski, Malchinkiewicz i Rudziński. Do zbadania specjalnej sprawy, wymagającej szczególnego potraktowania, MRN może powołać Nadzw. Komisję, skła dającą się co najmniej z 3 członków. W skład Kom. Nadzw. z reguły wchodzi jeden z członków stałej Komisji Kontroli. (f)

Za fałszywe doniesienie Paryż na ławie oskarżonych

BYDGOSZCZ (re). Przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy odpowiadała Paryż Józefa osk. o fałszywe doniesienie złożone na Zbigniewa Szczęsnego stwierdzające, iż podrabia on banknoty 500-złotowe Narodowego Banku Polskiego.

Oskarżona wspólnie z mężem zamieszkiwała u Szczęsnego w charakterze sublokatorki. W wigilię Bo-

żego Narodzenia ub. roku między gospodarzem lokalu i osk. wybuchła ostra sprzeczka, po której Paryż u dała się do MO i złożyła powyższe zameldowanie. Na skutek doniesienia tego Szczęsny aresztowano i jakkolwiek na skutek bezpodstawności oskarżenia został on w krótkim czasie zwolniony, ponosił jednak ogromną krzywdę moralną.

Osk. zeznała w sądzie, że była przekonana o prawdziwości swego zeznania, ponieważ zauważyła w pokoju Szczęsnego obok maszyny do pisania drugą maszynę z klawiaturą i szerokim wałkiem. Papier obok leżący posiadał wodne znaki.

Zbadany w charakterze świadka Szczęsny oświadczył, iż osk. ze swoim mężem po sprzeczce groziła mu zamknięciem i połamaniem "kości". Zameldowanie to było aktem zemsty z jej strony i chęcią zdobycia mieszkania na własność. Po otrzymaniu aktu oskarżenia Paryż wyrażała przekonanie, że się nie boi, chociaż Milicja i Sąd zostały przekonane.

W wyniku przewodu Sąd uznał osk. winną zarzucanego jej czynu i skazał Paryż na 3 lata więzienia.

INOWROCŁAW

TEATR MIEJSKI
Poniedziałek, godz. 20: Reprezentacyjny Balet Polski z udziałem Z. Halamy i Fel. Parnella.

Pow. Komitet Odbudowy Warszawy z dr. Duszyńskim jako przewodniczącym na czele zawiązał się w Inowrocławiu. Komitet apeluje do władztwa miasta i powiatu o jak najdalej idącą pomoc. Należy z zadowoleniem podkreślić zrozumienie naszej Straży Pożarnej, która złożyła kwotę 3 tys. zł jako zapomogę dla odbudowującej się stolicy. Konto Komitetu Odbudowy nr 143 w Banku "Społem". (Nk).

Ma'zonek - sadysta skazany na rok więzienia

TORUŃ (Rf). Przed Sądem Grodzkim w Toruniu stanął w dniu 13 bm. Jan Pepliński z Torunia oskarżony o znęcanie się nad własną żoną. Zwyrodnialec zmuszał żonę do czolgania się po ziemi, kłaniania się przed nim, pluł jej w twarz, kopał i wyzywał od najgorszej. Sadysta zaopiekowały się władze milicyjne, które osadziły go w areszcie. Przytrzymany po kilku dniach zdołał zbiec. Następnym razem schwymano go w Elblągu i znów osadzono za kratami. Za nieludzkie obchodzenie się z własną żoną. Sąd skazał Peplińskiego na 1 rok ciężkiego więzienia. Zaznaczyć należy, że skazany ma na sumieniu szereg kradzieży i rabunków, za które również został skazany.

Odezwa prezydenta miasta do mieszkańców Torunia

W dniach od 22 do 29 września br. odbędzie się w naszym mieście uroczystości "Dni Torunia", których program przewiduje cały szereg imprez kulturalnych, naukowych, artystycznych, handlowych i rozrywkowych. Wiele z nich jest jednak połączonych z dość znacznym kosztem, który musi być choć w pewnej części pokryty przez społeczeństwo.

Dlatego też z dniem 15 września br. rozpocznie się kolportaż nalepek do dekoracji witryn. W mieszkańach Waszych zjawiają się studenci, harce-

rze i przedstawiciele Komitetu Organizacyjnego, proponując sprzedaż tych nalepek. Dochód ze sprzedaży pokryje w części koszty urządzenia imprez na "Dni Torunia". W trosce, aby wypadły one jak najokazalej - zwłaszcza, że turyści z całej Polski zjadają do naszego miasta - apeluję do wszystkich mieszkańców m. Torunia, aby z całym poparciem ustosunkowali się do tej akcji i naprawdę życzliwie przyjęli kolporterów.

Liczę na to, że społeczeństwo zrozumie wspólny interes nas wszystkich i przyczyni się do uświetnienia wrześniowych uroczystości.

ŚWIECIE

Dzisiaj, w niedzielę, święcie Tow. Śpiewu "Harmonia" urządza "Dzień Pieśni", nad którym protektorat objął starosta pow. W świącie weźmie udział bydgoski reprezentacyjny chór "Harmonia". O godz. 10.30 odbędzie się w kościele nowofarnym msza św. na intencję pomordowanych i zmarłych członków chóru. W czasie nabożeństwa śpiewać będzie chór "Harmonia" z Bydgoszczy. O godz. 17 w salę Zakładu psychiatrycznego wystąpią oba chóry z koncertem i przed stawieniem amatorskim pt. "Stryjek Fonsio". Wieczorem w salach Starostwa Pow. odbędzie się zabawa taneczna. Początek o g. 21. (stk)

Prezydent Miasta: (—) Dobrowolski.

GRUDZIĄDZ

Agentura - ul. Małogroblowa 2, 1 p. Przyjmuje ogłoszenia i prenumeratę.

Znaczne straty ponieśli ostatnio hodowcy drobiu wskutek grasującego pomoru. Szerzeniu się zarazy sprzyja nadmierna wilgoć wskutek bezustannych deszczów, zwłaszcza w tych gospodarstwach, w których po pomorze drobiu minionej wiosny nie przeprowadzono koniecznej dezynfekcji chlewików. (x)

Zginął w obronie mienia

WŁOCŁAWEK (f). Na zagrodzie Michała Pulińskiego we wsi Józefkowo (gm. Brzezie, pow. włocławski) napadło z bronią w ręku 2 nieznanymi opryszków. Ponieważ Puliński nie chciał dobrowolnie oddać konia, bandyci zastrzelili go, zabierając konia i 2 worki garderoby męskiej i damskiej. Po dokonanej napaści bandyci zbiegli w niewiadomym kierunku.

Posiadamy 10 tys. filmów oświatowych Szkoły pom. zyskują nowe środki naukowe

Dekretem z dnia 13. 11. 45 r. utworzony został w ramach Filmu Polskiego Instytut Filmowy, a przy nim Wydział Filmów oświatowych. Pragniemy poinformować naszych czyt. o celach, projektach i poważnych już osiągnięciach tej nowopowstałej placówki, mającej przed sobą chlubne zadanie szerzenia oświaty przy pomocy filmów.

Instytut Filmowy w akcji swej dąży do tego aby szkoły wszelkich typów i stopni wyposażone zostały w aparaty filmowe, gdyż to przede wszystkim umożliwi wyświetlanie filmów tak bardzo potrzebnych przy różnego rodzaju wykładach. Początkowo prace Instytutu stałe napotykały na piętrzące się trudności. Po zawierusze wojennej należało zgromadzić jak największą ilość filmów, częściowo zdobytych, częściowo zaś wykupionych z rąk prywatnych. Założono filмотекę i podjęto nawet produkcję nowych filmów.

Organizacyjnie cały obszar Polski podzielony został na 13 okręgów, z których każdy ma być wyposażony w odpowiednią ilość aparatów i filmów wąskotaśmowych (13 mm). Na terenie Woj. Pomorskiego istnieje Delegatura Okr. w Bydgoszczy z kierownikiem p. Feliksem Pisulą na czele. Celem dokładnego zaznajomienia Czytelników z osiągniętymi dotych-

czas pracami, wysłannik naszego piśma przeprowadził wywiad z p. Pisulą.

- Czy może nas pan poinformować o stanie liczbowym filmów oświatowych, aparatów itp. na terenie całej Polski? - pytamy.

- Dla porównania podam stan obecny i stan sprzed roku: w lipcu 1945 r. mieliśmy 220 filmów, obecnie 10.004, aparatów filmowych mieliśmy 9, obecnie mamy 459 niemych i 49 dźwiękowych, kin oświatowych mamy 8, podczas kiedy w lipcu ub. roku nie mieliśmy żadnego. Dla ułatwienia pracy utworzone zostały następujące działy: organizacji, administracji, rozpowszechniania filmów, inspekcji, produkcji, przeźroczy, personalny, techniczny, org. kin oświatowych oraz gospodarczy.

- Od jak dawna rozpoczęła prace Delegatura w Bydgoszczy?

- Od 1 lutego br. Do końca czerwca mniej więcej był to okres próbnego-organizacyjny. Zadaniem Delegatury było zbieranie filmów i skup sprzętu technicznego. Teraz już mamy u siebie 21 aparatów, w tym 17 niemych, 2 dźwiękowe i 2 epidiascopy oraz 343 filmy naukowe, które napływają z Centrali w miarę opracowania ich. Do filmów przygotowane są teksty objaśniające. Wyświetlanie filmów Delegatura rozpoczyna w marcu br.

Akcją tą objęte zostały niemal wszystkie szkoły powszechne, zawodowe i średnie w Bydgoszczy oraz częściowo w Toruniu i Grudziądzu. Z nowym rokiem szkolnym wyświetlanie obejmie Bydgoszcz, Toruń, Grudziądz, Inowrocław, Włocławek, Chojnice, a w październiku następne powiaty. Obecnie Delegatura otwiera 2 kina oświatowe w Bydgoszczy. Jedno z nich mieścić się będzie w sali TUR przy ul. Grodzkiej 14, drugie przy Al. 1 Maja 30. Toruń posiadać będzie również własne kino oświatowe w Dworcu Artusa. To samo dotyczy Włocławka. Grudziądz, Włocławek i innych ośrodków zelektryfikowanych.

- Jakiego rodzaju filmy będą wyświetlane w kinach oświatowych?

- Jak mówi sama nazwa, będą to filmy o treści kulturalno-oświatowej. Wprowadzą one widza w świat flory i fauny, odkryją przed nim tajemniczy świat biologii, dostarczając zarazem bogatego materiału do poważnych rozważań. Oprócz tego filmy traktować będą o żywotnych zagadnieniach przemysłu, handlu, rzemiosła, rolnictwa, sportu itp. Powodzenie naszej akcji w dużej mierze zależy będzie od zrozumienia i przychylnego ustosunkowania się do niej nauczycielstwa i rodziców.

- Zapowiedziana inicjatywę społeczeństwo niewątpliwie powita z dużym zadowoleniem. Tego rodzaju pomocy przyczynią się do ułatwienia pracy w szkołach tak uczącym się, jak również i nauczycielstwem.

Sport

WMKS KATOWICE - WMKS PARTYZANT BYDGOSZCZ 8:0 (2:0)

Rozegrany wczoraj na Stadionie Miejskim mecz piłkarski pomiędzy drużynami MO Katowice i Bydgoszcz zakończył się zdecydowanym zwycięstwem gości. Padający przez cały przeciąg meczu deszcz, utrudniał grę. Sędziował p. Hausner.

KOMUNIKATY

Z okazji Dnia Spółdzielczości, który będzie obchodzony uroczystie w dniu 29 września, członkowie BSS, którzy wpłacili pełny udział (100 zł) mogą pobrać w sklepach spożywczych BSS w czasie od dnia 23 do 28 września włącznie za okazaniem bonu i książeczki członkowskiej następujące artykuły żywnościowe po cenach o 50% niższych od cen zwykłych:

1 kg makaronu, 1 kg mąki pszennej, 1 kg grochu, 1/2 kg cukru, 1/2 kg kawy zbożowej.

Bony będą wydawane w biurze centrali BSS (Aleje 1 Maja nr 9 i p.) za okazaniem książeczki członkowskiej w dniach od 16 do 21 bm. w godzinach 8-16. (1049x)

Ważne miejsce Polski Członkowie bandy „Ponurego” przed sądem

Ciąg dalszy ze strony 7-ej.
skargi naszych kolegów na Zaolziu, którzy zostali niewłaściwie potraktowani przez władze czeskie. Należy jeszcze dodać, że tendencje ugodowe w narodzie czeskim wzrosły ostatnio poważnie, zwłaszcza w obliczu niebezpieczeństwa niemieckiego, zagrażającego zarówno Czechosłowacji jak i Polsce.

W najbliższym czasie dr Haupe z ramienia Polskiego Zw. b. Więźniów Politycznych wyjedźdża do Holandii,

Paryża i Moskwy, by nawiązać kontakt i przeprowadzić ważne rozmowy z tamtejszymi przywódcami b. więźniów politycznych.

Jak widzimy, Związek b. Więźniów Politycznych, po ostatecznym swoim zmontowaniu, stanie się jedną z naczelnych organizacji w polskim życiu narodowym. Jego charakter międzypartyjny predestynuje go do odegrania poważnej roli w naszym życiu państwowym i społecznym.

K. M.

Przywódca zrabował 260 tys. zł i zbiegł

SOPOT (am). W Sopocie toczyła się przed Wojsk. Sądem Rej. w trybie doraźnym rozprawa przeciwko członkom bandy Ponurego, Mankowskiemu Tadeuszowi, Antoniemu Nowakowskiemu, Paczkowskiemu, Czesławowi Kempie i Józefowi Kmicikowi.

Oskarżonych bronił dr Chmielowski, mec. Borysławski i mec. Bruna. Akt oskarżenia zarzucał oskarżonym przynależność do band terrorystycznych, branie udziału w kilku napadach na posterunki MO, w napadzie na pociąg osobowy na stacji Gołęb, na spółdzielnię w Malborku, gdzie zrabowano 23.000 zł oraz w napadzie na kasę Stoczni nr 1 w Gdańsku, gdzie skradziono sumę dwa i pół mil. zł. Śmiały ten napad został dokonany w biały dzień, po sterroryzowaniu kasjera i zerwaniu przewodów telefonicznych. W kasie zostawiono kwit na całą sumę, zarekwirowaną rzekomo dla AK. Ze zrabowanej sumy szofer otrzymał 10.000 zł, a inni uczestnicy po 40.000 zł. Ponadto oskarżeni kolportowali nielegalne ulotki wzywające do głosowania w referendum trzy razy nie, oraz jak np. w Krotoszynie — wzywające wojsko do niestrzelania do partyzantów. Ze zrabowanej w Stoczni sumy „Ponury” skradł 260 tys. zł i uciekł. Szef oddziału „Zagończyk” polecił jego likwidację.

Wszyscy oskarżeni przyznają się do

czynów wymienionych w akcie oskarżenia, jedynie Paczkowski twierdzi, że nie posiadał broni i nie rzucał ulotek, a Kmicik nie brał udziału w akcji w Jelitkowie. Osk. Mankowski, liczący 23 lata, był w organizacji już w 43 roku. Pieniądże otrzymane po napadzie na Stocznię przeznaczone były na zakup ubrania i butów oraz na życie. Przyznaje się do kolportowania ulotek. Przed odzyskaniem niepodległości należał do AK i brał udział w akcjach dywersyjnych na terenie warszawskim, łukowskim i lubelskim. Oddziały Zagończyka i Orlika, do których należał, nie ujawniły się i przysięga obowiązywała, zdaniem oskarżonego, nadal; za niesub-

ordynację groziła kara śmierci. 20-letni Nowakowski należał do organizacji od kwietnia br. Do bandy wstąpił, gdyż był sierotą i zle mu się porządki. Nie orientował się w celach bandy. Na akcję w Gdańsku udał się na rozkaz. Osk. Paczkowski wyjaśnia, iż pistolet do akcji w Stoczni otrzymał od nieznanego osobnika przed akcją, i oddał go w lesie. O celu akcji nie wiedział. Kempa, 18-letni uczeń szkolny, opowiada, że lubił czytać książki o wojnie, marzył o przygodach i dlatego wstąpił do partyzantki. Po wakacjach chciał wrócić do szkoły. Z otrzymanej po napadzie sumy dał 20 tys. matce. Kmicik Józef, lat 19, związał się z oddziałem w marcu 1946 r. Ojciec jego, członek PPR-u, kazał mu donosić o wszelkich poczynaniach bandy. Osk. nie uczynił tego, bojąc się zemsty organizacji. Świadkowie potwierdzili wszystkie szczegóły aktu oskarżenia.

Z wydawnictw nadesłanych

Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski.
Józef Miłkowski. Wydawnictwo Instytutu Zachodniego 1946

O Pomorzu Zachodnim panowało u nas prawie zupełne milczenie. Gorzej, świat cały nauczył się patrzeć na szeroki pas nadodrzańskiej ziemi między Odrą i Wisłą jako na kraj niemiecki. I nie można się temu dziwić, gdyż Niemcy zgórą sto lat gromadzili setki tomów wydawnictw naukowych poświęconych Pomorzu i jego dziejom, gdy z naszej strony jest tego tak bardzo mało. Nie tylko tendencyjność, ale sam dobór tematów był ze strony niemieckiej tego rodzaju, że stwarzał wrażenie całkowitej niemieckości Pomorza, a inne narody czerpały z tej zatrutej studni, gdyż był brak odpowiednich opracowań z polskiej strony.

Dziś wobec odzyskania Pomorza Zachodniego staje przed nami problem repolonizacji, problem odzyskania dla Polski zgermanizowanego plemienia Pomorzan, owych śmiałych żeglarzy i żołnierzy. Książka przedstawia dzieje Pomorza Zachodniego w stosunku do Polski w szkieletowym zarysie, pozostawia trwały ślad w umyśle czytelnika, utrwała świadomość pierwotnej słowiańskości tej ziemi, rozpowszechnia znajomość losów tego kraju i odsłania tajemnicę jego germanizacji. Książka nie jest przeznaczona i pisana dla wąskiego grona specjalistów, a dla rozbudzenia zainteresowania Pomorzem Zachodnim w szerokich kręgach naszego kulturalnego społeczeństwa.

(dryg).

Rozwój szkolnictwa w Wielkopolsce

OSTRÓW WLKP. (tk). Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego liczy obecnie 39 powiatów w terenami przyłączonymi do woj. poznańskiego. Na podstawie nowego programu uruchomiono szkoły powszechne 8-klasowe. W ubiegłym roku szkolnym zorganizowano kursy wieczorowe dla dorosłych w zakresie 7-mio klasowej szkoły powszechnej. 8.000 młodzieży starszej zdało egzamin, a 4.000 ma jeszcze w bieżącym roku poprawki. W nowym roku szkolnym wprowadza się przymus pobierania nauki

szkolnej od lat 7 do 16. Zakłada się po wioskach przedszkola dla dzieci od lat 4 do 7 przymusowo. Przed wojną uczęszczało do szkół średnich i powszechnych 203 tysiące dzieci i młodzieży z tych 203 tys. po wojnie powróciło do szkoły powszechnej tylko 34 tysiące dzieci, do szkół średnich 2 tys. 88 tysięcy w ogóle nie powróciło, ukończywszy zaledwie jedną lub drugą klasę szkoły średniej lub powszechnej. Obecnie na terenie tutejszym znajduje się 9.453 analfabetów.

Źródła Zdrowia na Pomorzu Zachodnim

Leczą 1054r

POŁCZYŃ ZDRÓJ — Sezon całoroczny
Schorzenia reumatyczne, artretyczne, ischias, choroby kobiece, posiada źródła wód szczawiożelazistych, kąpiele borowinowe, kwasowęglowe, igliwowe, zabiegi fizyko-terapeutyczne

TRZCIŃSKO ZDRÓJ Kąpiele Borowinowe-Sezon całoroczny
KAPIELISKA NADMORSKIE:
DZIWIŃNA, CHORZEWO, MIELNO, MIEDZYWO-
DZIE, MIEDZYDROJE, NOWA WIEŚ, POBO-
RÓW, POSTOMINO (USTKA), SWINOUJŚCIE,
UNIESTY, USTRONIE-NADMORSKIE, ZŁOTOBRZEG

Warunki pobytu: Pokoje komfortowe — Urządzenie słoneczne — Fachowa obsługa — Ceny przystępne
CHOROZY PRZYJEJDAJĄCIE NA KURACJĘ! SPORTOWCY I TURYSTY POZNAWAJĄCIE STARE PIASTOWSKIE POMORZE —

Ministerstwo Przemysłu

Centrala Zbytu

Porcelany o Fajansu i wyrobów szklanych

z siedzibą w Łodzi, ulica Zawadzka 5
Telefony: 178-26, 140-61, 152-59, 158-68, 135-80

posiada wyłączną sprzedaż na teren Rzeczypospolitej Polskiej

POLECA:

porcelanę stołową, laboratoryjną, elektrotechniczną, galanterijną	fajans stołowy, galanterijną, sanitarną	szkło stołowo-galant., butelkowe, oświetleniowe, specjalne, lustra

Centrala posiada 12 hurtowni własnych i 21 hurtowni uznanych we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej Polskiej

Aromaty owocowe
do emonad, soków, wódek itp.
polecamy

Piotrkowskie Zakłady Chemiczne
Łódź, Śródmiejska 22. tel. 200-32

Pokosty 954r
czysto-liniane i syntetyczne
Kreda mielona
HURT DETAL
Sarbołak
Gdańsk-Wrzeszcz
Partyzantów 30 — Tel. 420-98

Z powodu śmierci właściciela jest **apteka**
w większym mieście garnizonowym zaraz **do wydzierżawienia wzgl. na sprzedaż.**

Szczegółowe oferty z podaniem wleku reflektanta i referencji uprasza się do I. K. P. Bydgoszcz pod „Apteka“.
5705

T. Przybylski Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 15
dawn. Be-De-Te

Skład telaza i sprzętów kuchennych

POLECA: narzędzia, śruby, gwoździe, okucia budowlane, kuchenki węglowe, ludowe do wspólnych kuchni, piece okrągłe, okucia do pieców, naczynia kuchenne, wagi stołowe i decymalne. 5706

BECZKI — ŚLEDZIÓWKI
w większych ilościach **zakupi** 842r

Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Konserwowego
Szczecin. Al. Wojska Polskiego Nr 90a — Telefon 461

Fabryka Gilz „OMEGA”
wł. EDWARD KELUS, Kraków, Krowoderska 4, tel. 57804

poleca: gilzy, (tutki) białe i żółte najlepszej jakości z potrójną ilością waty. Prawinowa za zaliczeniem

na nadchodzący sezon: rury, kolana do pieców, kuchenki, piecyki okrągłe (krystki)

Skład Artykułów Żelaznych 5733
Witold Lewandowski
BYDGOSZCZ, ul. Długa 25 — telefon 1738

Nareszcie! 519r

Wieniec palmowy, typ polski do czapek marynarskich Merkurego godła dla Pp. Celników i Skarbowców
M. Szczecina herby dla Pp. Pracowników miejskich, Tramwajarzy itp.

do nabycia tylko we firmie:
Somorskie Źródło Galanterii „OZDOBA”
Szczecin, Al. Wojska Polskiego 14
Pocztą wysyłamy tylko Pp. Odsprzedawcom po otrzymaniu zadatku

Taki połysk daje tylko pasta na terpentynie

Batura

skład fabryczny
Warszawa
Marmatkańska 150

Przedstawicielstwo na Pomorze: Włocławek, ul. Kapitulna 31

„Bławat” NA SEZON JESIENNO-ZIMOWY
polecamy w wielkim wyborze

BYDGOSZCZ, PODWALE 15 5734 TELEFON 17-01

modne materiały damskie i męskie

PRECYZYJNY WARSZTAT MECHANICZNY B. TARGOŃSKI
Bydgoszcz, Al. 1 Maja 61 Telefon 20-00
Naprawiam maszyny do pisania, łozenia, przerabiam akumulatory — Kupuję maszyny wszelkich systemów, uszkodzone — odesłać także 5722

Kto obuwie szanuje, Ten pastę „Bałtyk” kupuje!

WYTWÓRNIA CHEMICZNA „BAŁTYK”
R. Downar-Zapolski i Syn
Bydgoszcz, ul. Grodzka 4, tel. 37-13,
Zamiejscowym za zaliczeniem

Szycielki - Siedle
nowo otwarta HURTOWNIA
JAN SYCHOWSKI
Gdynia, Abrahama 71 (921)
posiada stale na siedle bogaty wybór

Doświadczony **majster mydlarski**
poszukiwany do większego przedsiębiorstwa. Oferty I.K.P. Grudziądz, Małogrobowa 2 pod „Majster” 1043r

Lampy radiowe
kupuję stale
R. LOSKOT
Bydgoszcz, Welniany Rynek 12
Telefon 20-36

Kawiarnia Restauracja
WIELKOPOLANKA
Bydgoszcz, Marsz. Focha 14
telefon 16-51

Pierwszorządny lokal uprzejma obsługa wykwinna kuchnia
koncert i dancing
5395 od godziny 18—24-tej

Wszystkie przybory mundurowe dla Wojska, Marynarki, Kolei, Poczt, Leśników, Harcerzy, raz baretki i wstążki orderowe wszystkich odznaczeń, orzełki, guziki, pasy, czapki, patki itd.

po cenach bezkonkurencyjnych poleca jedyny specjalny sklep na Pomorzu
» OZDOBA «
Uwaga: Sklep sprzedaży tylko Dom Handlowy BYDGOSZCZ Sniadeckich nr 2 telefon 16-09

W nadchodzący sezon szkolny polecamy: guziki i odznaki szkolne
825; Odsprzedawcom rabaty! Cennik bezpłatnie

ZAKŁAD ORTOPEDYCZNY
BYDGOSZCZ, Sniadeckich, 29 m. 1
W. KICINSKI 5719

Wykonuje: protezy rąk i nóg, gorsety, pasy ortopedyczne wkładki pod płaskie stopy oraz band-rapturowe

Zakład ORTOPEDYCZNY Z. Lachowicz
TELEFON 19-41 — BYDGOSZCZ, Aleje 1 Maja 22
PROTEZY nóg rąk, APARATY ortopedyczne, GORSETY ortopedyczne, PODKŁADKI pod chore stopy, PASY przepukilnowe i lecznicze, OBUWIE ortopedyczne. 603r

pastę do obuwia
w kolorach: czarny, brąz, wiśniowy, ciemno-brązowy oraz biały

zaprawę do podłóg
w kolorach: mahoniowa — farbująca oraz bezbarwna

znane i cenione, poleca 1043 r.

Fabryka Techniczno-Chemiczna
„KREMALIN“
Bydgoszcz, Bocianowo 25, tel. 31-63

• STOISKO NA WYSTAWIE •

Zakład radi-roentgena i elektrotechniki medycznej
Henryk Rudak, Bydgoszcz, Pomorska 59/7, t. 3671

Wykonuje wszelkie montaż i naprawy wchodzące w zakres roentgena - elektrotechniki medycznej, radia, kina, elektrofizyki i teletechniki

WARSZTAT i LABORATORIUM WYPOSAŻONE W NAJNOWOCZĘSIEJSZY SPRZĘT i APARATY POMIAROWE 5721

Królowa pomadek do ust
LEDA
Pięć naturalnych odcieni
Zapach świeżej róży
Trwałość 2 doby
LAB. L. KOESKA WARSZAWA
ŁÓDŹ, ANDRZEJA 51

STALE KUPUJEMY
radio-aparaty, lampy, głośniki, różne części, jak elektrolity, kondensatory blokowe, oraz drut nowojowy w emalii 5714

Motocykl
z przyczepką sprzedam.
Bydgoszcz, Zygm.-Augusta 4-4 5731

Klej „AGO“ i inne
Przybory szewskie, prawidła, kopyta, koturny
Ceny niższe 5684

Lawrenowicz
Bydgoszcz, Śniadeckich 21
Prowincja za zaliczeniem

Samochody do wynajęcia!

Przewóz bagażu — towarów • Samochody do wynajęcia o każdej porze dnia 5728

AUTO-PRZEWÓZ, Bydgoszcz, ul. Wileńska 10, tel. 16-22

KOMUNIKATY

Zarząd Miejski m. Bydgoszczy ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie w miejskim szkolnictwie handlowym i spółdzielczym: 1. Na posadę nauczyciela(iki) chemii i fizyki. 2. Na dwie posady nauczycielskie wychowania fizycznego dla dziewcząt. Uposażenie według norm państwowych plus dopłaty z Koła Rodzicielskiego. Oferty z wyszczególnieniem kwalifikacji i odbytych praktyki kierować pod adresem: Dyrekcja Gimnazjum Handlowego i Liceum Administracyjnego, Bydgoszcz, Kopernika 1.

SPRZEDAŻ

Koszule, krawaty i szale marki „Krawat Polski”, poleca po cenach fabrycznych Wytwórnia Krawatów, Koszul i Szali Edward Krysiak, Łódź, Piotrkowska 136, tel. 137-07.

Lampy radiowe, nowe, gwarantowane wszystkich typów znajdziesz tylko w firmie „X Muza”, Łódź, Piotrkowska 101, tel. 142-59. (1035r)

PRZETARG

Pomorskie Zakłady Ceramiczne Tymczasowy Zarząd Państwowy w Grudziądzu, ul. Pierackiego 37*59, ogłaszają przetarg na wykonanie następujących prac budowlanych:

A. Odbudowy spalonego pieca.
B. Rozbiórka suszarni.

Oferty należy składać do godziny 10-tej dnia 20. 9. 46 r. w Dyrekcji Zakładu w zalakowanej kopercie.

Przetarg wyznacza się na godzinę 11-tą dnia 20. 9. br. w Dyrekcji Pomorskich Zakładów Ceramicznych w Grudziądzu, gdzie też mogą oferenci otrzymać za zwrotem kosztów warunki przetargowe i ślepe kosztorysy oraz zapoznać się z planami.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferty niezależnie od zaofiarowanej ceny, jak również unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. 1053r)

DYREKCJA

Krawiec do samodzielnego prowadzenia pracowni krawieckiej w Gdyni poszukiwany od zaraz. Zgłoszenia Gdynia, Abrahama 71/5. (1030)

Gospośnia z dobrymi świadectwami potrzebna do inteligentnej rodziny. Oferty do IKP, Bydgoszcz pod nr „5704”. (5704)

SEKRETARKA Dyrekcyjna do poważnego przedsiębiorstwa handlu morskiego, posiadająca kwalifikacje na wysokim poziomie potrzebna. Oferty: Gdańsk-Wrzeszcz, Jaśkowa Dolina 46b pod „S. 7.”. (1051r)

Rutynowany fachowiec branży papierniczej i księgarskiej przyjmie zastępstwo lub przedstawicielstwo na okręg Mazurski z siedzibą w Olsztynie. Krajewski, Olsztyn, Tunelowa 13. (5724)

Pomocnica domowa z gotowaniem zaraz potrzebna. Bydgoszcz, Pomorska 42/4. (5727)

Przyjmujemy natychmiast 2 techników budowy maszyn i 1 gońca. Fabryka Maszyn, dawn. Eberhardt Bydgoszcz, ul. Św. Trójcy 11. (1057r)

ZAMIANY

Zamienię 3 pokojowe i kuchnię — Toruń, na 2 pokojowe, Bydgoszcz. Wiadomość IKP, Bydgoszcz „Toruń”. (5732)

Zamienię mieszkanie 5-pokojowe Bydgoszcz centrum na Gdynię ewent. mniejsze. Oferty IKP, Bydgoszcz pod „G. G.”. (5708)

MATRYMONIALNE

Biedna, 39-letnia blondynka, gospodarna, kulturalna wyjdzie chętnie zamąż i za wdowca z dziećmi. Oferty IKP, Bydgoszcz „1033”. (1033r)

Szczeciński, kupiec po 30, wysoki, szczupły, szuka towarzyski inteligentnej, miłej, ładnie zbudowanej, lat około 25. Oferty z fotografią, którą się zwraca — do IKP, Bydgoszcz, Jagiellońska 2 pod „Zdrowy”. (1038r)

Właściciel domu, kupiec ma zamiar zapoznać panią z interesem do 45 lat. Cel matrym. Oferty IKP, Bydgoszcz „5711”. (5711)

Dla koleżanki inteligentnej, kulturalnej, przystojnej blondynki, pogodnej, miłej usposobienie, rożnej, zamożnej, dla żądza wiedza życiowa, umiejaczej się znaleźć w kuchni, salonie, koszuje kandydata na męża z wyższym wykształceniem. Oferty „Szybka decyzja” IKP, Łódź, Piotrkowska 66. (1036r)

Księgarza uczciwego, inteligentnego wzgl. pana z zamiłowaniem do księgarstwa powyżej czterdziestki, wdowiec nie wykluczony poślubi starsza właścicielka księgarni. Oferty IKP, Bydgoszcz „1034”. (1034r)

Trzy zamożne, przystojne poślubi panów z wyższym wykształceniem. IKP, Bydgoszcz „Fortuna”. (743r)

Młoda, bogata wdowa poszukuje inteligentnego. Łódź 10 „Małżeństwo”. (743r)

Pan z wyższym wykształceniem poślubi sympatyczną damę. Łódź 3, Postestante „Dobrobyt”. (743r)

Kawaler, lat 43 z zawodu karpieci bławatnik poszukuje towarzyski życia w odpowiednim wieku i z gotówką celem usamodzielnienia się. Oferty możliwe z fotografią do IKP, pod „Solidny bławatnik”. (904r)

Kawaler, lat 35, przystojny, inteligentny, b. dobry ale biedny — poślubi panią — panią do lat 30 posiadającą dochodową posesję, sklep lub gotówkę. Oferty z fotką kierować Gdynia 1 Postestante Nr leg. L. M. 1338. (994r)

Kupiec, kawaler, lat 38, przystojny, kulturalny, na poważnym stanowisku, poślubi ładną, zgrabną, inteligentną i miłą panią do lat 33. Panie zdecydowane i poważnie myślące zechcą zgłosić swą ofertę wraz z fotografią do IKP, Poznań, Działyńskich 8 pod „Współpraca”. (934r)

NAUKA

Roczna Szkoła Kosmetyki, Masażu Leczniczego Dr Ireny Rudowskiej, Łódź, Piotrkowska 175/5 zapisy godziny 13—19, telefon 109-01. (402r)

SAMOCHÓD

osobowy „Steyr” z papierami sprzedam. Wiadomość Bydgoszcz, Dworcowa 106, tel. 10-10. (5713)

Parniki oszczędnościowe 80, 100, 120, 140 i 160 litrowe poleca Pałaszewski Warszawa, Poznańska 38. (151r)

Olejki eteryczne i esencje dla przemysłu cukierniczego, kosmetycznego i mydlarskiego, odczynniki laboratoryjne. Barwniki żywnościowe, surowce garbarskie oraz wszelkie chemikalia do fabryk dostarcza firma „Chemika”, Łódź, Piotrkowska 27, tel. 145-01. Zakupuje wszelkie partie olejków. (844r)

Sprzedam sklep fryzjerski z powodu wyjazdu. Toruń, Szosa Chełmińska 104. (920r)

Lisie mordki-rybki okazują się 500 zł sprzedam. Dobre wykonanie a 25 zł. Wąbrzeźno, Kolejowa 77 Towary mieszane. 940r

Sprzedam młode rasowe wilczki w godz. 16—19. Bydgoszcz, Kaszubska 11, m. 6. (1062r)

Deski hubiaste (chore), suche blokowe nie obrzynane 24 i 50 mm grubości sprzedamy wagonowo. Wiadomość: Bydgoszcz, Al. Mickiewicza 5/3, Orlewicz. (5617r)

Wialnię z tryjerem do sortowania zboża dla większego gospodarstwa sprzedam Pałaszewski Warszawa, Poznańska 38. (152r)

Bielizna damska, pończochy, w dużym wyborze poleca Zofia Serafinowicz Łódź. Nowomiejska 4. (4695r)

Młyńskie kamienie, turbiny, wszystkie maszyny młyńskie, gaza, pasy siatki, gurty, nalewy do kamieni itp. oraz wszelkie artykuły młyńskie itp. poleca Eugeniusz Pałaszewski, Warszawa, Poznańska 38. (150r)

Portrety z każdej fotografii wykonuje artystycznie „EL-CHA-FILM”, Warszawa, Jerozolimska 27 Prowincję informujemy listownie. (3264r)

Najsłynniejszy psychografolog darem jasnowidzenia nieomylnie przepowie każdemu jego wydarzenia życiowe. Określi dokładnie charakter, kierunek zdolności, rady, przeznaczenie. Napiszę pytania, datę urodzenia, załączyc 50 zł za datkę. Odpowiedzi za zaliczeniem „Martyni” Kraków, skrytka poczt. 475. (856r)

Fotografie dowodowe i legitymacje, pilne w ciągu jednego dnia wykonuje Foto Pilichowski, Bydgoszcz, Śniadeckich 24. (710r)

Fenomenalny jasnowidz-psychografolog trafnie przepowiada. Nadeślij pytania, datę urodzenia, 20 zł. Vapuro, Katowice, skrytka pocztowa 376. (4337r)

Fotografie wieczne na porcelanie do nagrobków wykonuje artystycznie „EL-CHA-FILM” Warszawa, Jerozolimskie 27 Prowincję informujemy listownie. (3265r)

POSZUKIWANIA

Pełnyński Tadeusz poszukuje swych rodziców, zamieszkałych w Lwów — Kulparkowska, lub wostwo — Antoninę i Mikołaja Skobyków. Ktoby coś wiedział o tych osobach proszony jest o danie wiadomości. K. Lipiński, Inowrocław, Mikołaja 30. (5640)

Zigniewa Stepnińskiego, ur. 1910 r., zam. 1939 r. w Grodnie, poszukuje żony siostra Leonarda Łaszcz, Sławno, wojew. Szczeciński, Żymierskiego 74. (1002r)

Poszukuję córkę, Felcję Herman, repatriantkę z Wilna. Matka, Franciszka Matyas, Sławno, Polanowska 24. (924r)

Pani Rudowskiej z wnuczkiem z W-wy, zamieszkałej po powstaniu w Częstochowie na „Ostatnim Groszu” (ul. Narutowicza), a obecnie przebywającej podobno na wsi pod Toruniem — poszukuje koleżanki jej zmarłej synowej Lilki Lucyna. P. Rudowska zgłasza się swego czasu do wyżej wymienionej pod adresem: Milanówek, Św. Jadwigi 19. Obecnie wszelkie wiadomości kierować na ręce Czerwińskiej Marii, Wrocław, Noakowskiego 20. (1031r)

1. Ernestyna Misiowa, lat 66.
2. Zofia Dykas z domu Misiów, lat 42.
3. Inżynier mech. Jan Miś, lat 43 zamieszkał w roku 1939, Lwów, ul. Litewska 13 poszukuje brat Bartłomiej Miś. Wiadomości kierować do Stefani Mendelewskiej, Białogród, Moniuszki 2 Pomorze Zachodnie. (5623)

KUPNO

Wielną owczą kupuje po cenie wolnorynkowej „Wielna” Bydgoszcz, 3 Maja 22/7 tel. 37-32. (604r)

Domy z piekarnią, ogrodem sześćsettyśiąc zł. Dzierżawy od pięćdziesiąt do dwustumorg. Wilę pod Warszawą zamienię na wilę w Bydgoszczy, jak również wiele innych domów interesów handlowych, place budowlane poleca, nowe zlecenia przyjmuje Matek, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 46. (5718)

Czy wiecie, że sto lat twórczej pracy, sto lat wysiłków najgenialniejszych umysłów świata poświęcono dla stworzenia i udoskonalenia maszyny do pisania.

Jej poważne zadanie i skomplikowany mechanizm wymagają w razie defektów bezwzględnie fachowej naprawy.

Jeden z nielicznych Zakładów Reparacyjnych Maszyn Biurowych w Polsce pod firmą J. Skarbankiewicz w Bydgoszczy, ul. Pomorska 53, Tel. 30-15 postawiony na właściwym poziomie przy współudziale wybitnych specjalistów dla maszyn liczących i księgujących pozwala zapewnić wykonanie robót z wymaganą dokładnością.

Dla wygody PT Zleceni-Dawców na czas remontu wy pożyczamy inne maszyny.

TELEFON 30-15 TO NUMER NASZEGO ZAKŁADU!

Zakupujemy Maszyny Biurowe nawet zniszczone i połamane. (602r)

Państwowe Instytucje, Spółdzielnie, Kupcy, zaopatrują się w porcelanę, fajans, szkło stolowe i budowlane oraz szyby okienne w Hurtowni Nr 10 Centrali Zbytu Porcelany, Fajansu i Wyrobów szklanych. Żądajcie ofert! Gdańsk-Oliwa, Grunwaldzka 505, tel. 5-26-24. (671r)

RÓŻNE

Spółnik(czka), samotny Pomorzak lub Poznaniak, gotówka 300.000 zł potrzebny natychmiast. Oferty IKP, Bydgoszcz pod „Malbork Hurt”. (5717)

Dr med. Grzegorz Bresław gabinet roentgenologiczny i elektromedyczny. Leczenie ultrakrótkimi falami. Bydgoszcz, Śniadeckich 2. (5700)

Budowę i naprawę kotłów parowych i innych oraz wszelkie konstrukcje żelazne, wykonuje fachowo szybko i po przystępnych cenach. Przedsiębiorstwo kotlarskie, Boguta i Wieczorek, Toruń, ul. Grudziądzka nr 3. (972r)

Aparaty dla cukrowni, gorzelnii, młeczarni i inne oraz wszelkie rurociągi do pary, wody itp. wykonuje i naprawia Przedsiębiorstwo kotlarskie Boguta i Wieczorek, Toruń, ul. Grudziądzka 3. (973)

Perfumeriom, drogeriom, kupcom branży kosmetycznej, wysyłamy gratis cenniki naszych wyrobów. Laboratorium Chemiczno-Kosmetyczne „SVELTA”, Łódź, Piłsudskiego 31. (671r)

PRACA

Potrzebny Foto-laborant, reflektujemy na siły pierwszorzędne. Foto-Venus, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 22. (1055r)

FORNIERZY i uczniów przyjmie Odlewnia „Żelwa”, Szczecin, Łady 14. (1029r)

Cztery uczennice — Liceum Administracyjne — z powodu trudnych warunków, nie mogą się dalej kształcić poszukują odpowiedniej pracy. Miejscowość obojętna (chętnie na zachodzie). Zgłoszenia z podaniem warunków kierować do IKP, Toruń pod „Uczennice”. (885r)

Pomocnik zegarmistrzowski potrzebny od zaraz. Topolewski, Świecie n/W., Rynek 11. (5636)

Foto retuszer(ka), siły pierwszorzędne za dobrym wynagrodzeniem. Skierować pod adresem „Foto-Alma”, Szczecin, Ledóchowskiego 12. (5696)

Fryzjerka, manicurzystka przyjmie posadę. Bandowska, Nowe n/Wisłą, ul. Sądowa 13. (5631)

Potrzebni natychmiast tapicerzy do zakładu tapicerskiego w Kaliszu. Wiadomości: Kalisz, Rapackiego nr 4. (1000r)

UNIEWAŻNIENIA

Unieważniam zgubioną kartę RKU, wydaną w Posalinie na nazwisko Kielar Stanisław, zamieszkały Koszalin, ul. Gen. Berlinga 28. (999r)

Kompresor sys. „Selas” na 9 kb. kupimy natychmiast. Stroński, Bydgoszcz, Ślaska 41. (3715)

Książki wszelkiego rodzaju kupuje stale Księgarnia Gieryna, Bydgoszcz, Jagiellońska 2. (5702)

Elektryczne przyrządy pomiarowe szczególnie laboratoryjne na prąd stały i zmienny zakupi firma Ciszewski, Bydgoszcz, Sobieskiego 1. (5690)

Żywicę, kalafonie, kupuje — pięci najwyższe ceny. Farbolak, Gdańsk-Wrzeszcz, Partyzantów 30. (955r)

Włosie końskie ogony kupujemy w każdej ilości. Bicia Jung, Częstochowa, Kozia 10/12. (1056r)

Wóz rzeźniczy na resorach, dobry stan sprzedam. Mańczak, Nakielska 115. (5718)

Kiosk nowy, solidny sprzedam tanio. Wiadomość tel. 24-14 Bydgoszcz. (5671)

Klej kauczukowy do rowerów marki „Victoria” i „Continental”, gwarantowany, wysyłamy za zaliczeniem. „Reklama”, Łódź, Piotrkowska 46. (4127r)

Sanitarna, szkoła laboratoryjne, porcelanę stołową i techniczną, fajans, szyby dostarczamy instytucjom państwowym, spółdzielniom, kupcom w Okręgu Gdańskim. Hurtownia Nr 10 Centrali Zbytu Porcelany, Fajansu i Wyrobów szklanych. Żądajcie ofert! Gdańsk-Oliwa, Grunwaldzka 505, tel. 5-26-24. (671r)

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 20; DZIAŁ OGŁOSZEŃ i PRENUMERATY W BYDGOSZCZY: ulica Jagiellońska 2 (Pod Arkadami) — Telefon 2429

Za niedoręczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Reklamistów nie zamawianych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada.

ODDZIAŁY „ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI

PODODDZIAŁY W WIEKJSZYCH MIASTACH

AGENCYJY NA PROWINCJI

DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKICH ODREBNIE WYDANIA „IKP”

OGŁOSZENIA: Drobne po 8 zł za słowo. Poszukiwanie rodzin i pracy 3 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów.

Ogłoszenia milimetrów: W tekście 30 zł. Za tekstem 12 zł. Urzędowe i przetargi 12 zł. Nekrologi 10 zł. Tabularyczne i bilanse 18 zł za 1 mm. Niedziele i święta 50% drożej.

Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń administracja nie odpowiada